

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

82020

LIA Z-KEJPAMI

ALI

ZGODBA ZVELICSANYA

ZA MÁLO DECSICZO.

ZA I-II RAZRÉD NORMÁLSZKE SÔLE

PISZANA PO

GERELY JÓZSEFI

SZTOLNOGA-GLÁVNOGA VÁROSA VEREVUCSITELI.

Z-DOPŪSCSEJNYOM VISESNYE CZERKVENE OBLÁSZTIH.

Z-27 Z-LIESZÁ PRITISZNYENIMI KEJPMI

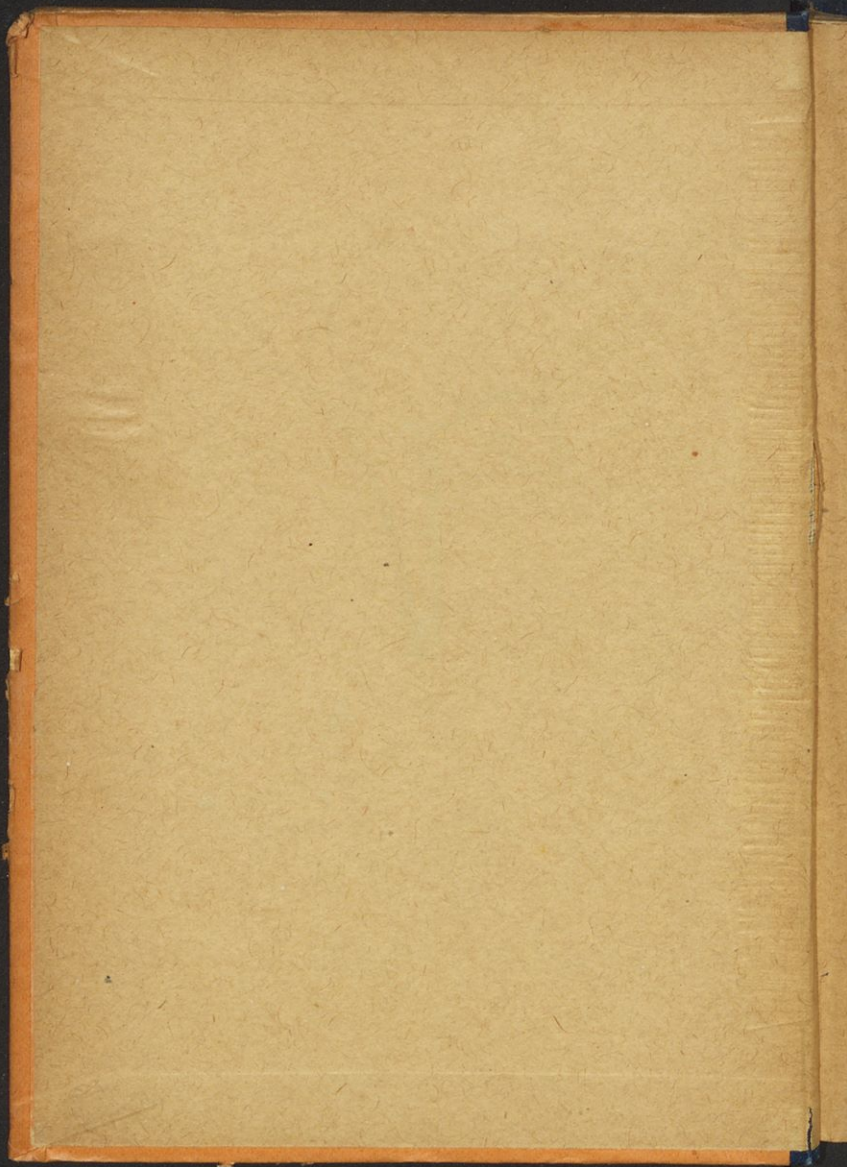
OD PROF. G. MORELLI.

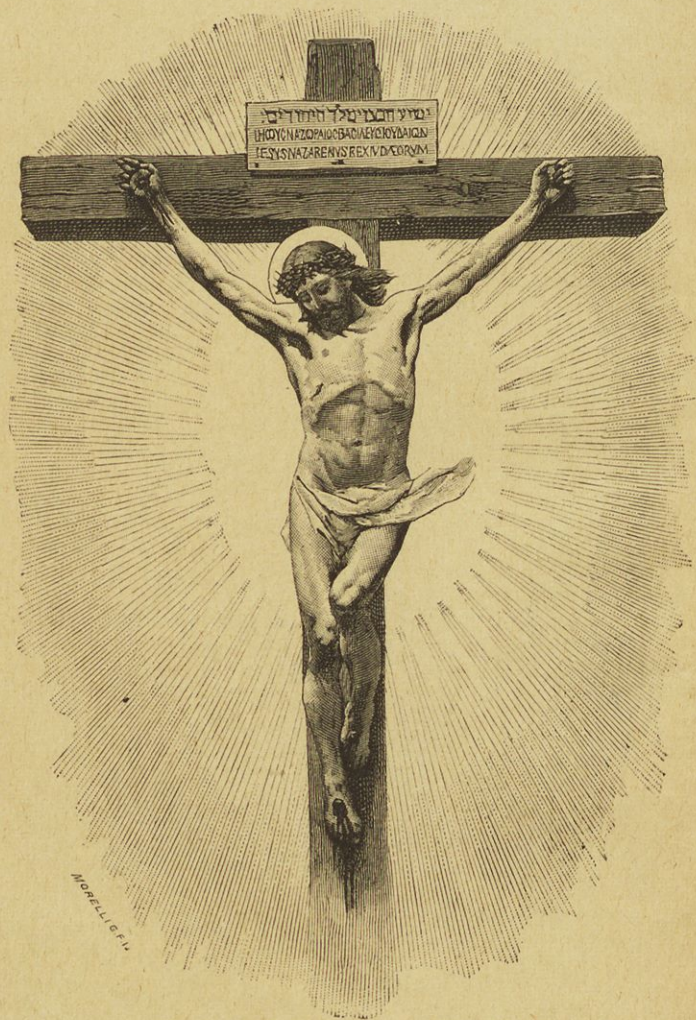
DRŪGI NATISZK.

SZOMBATHELY, 1898.

Czena 25 kr.

„Na krizsi je nase zvelicsanye.“

MÁLA BIBLIA Z-KEJPAMI
ALI
ZGODBA ZVELICSANYA
ZA MÁLO DECSICZO.

ZA I-II RAZRÉD NORMÁLSZKE SÓLE

PISZANA PO

GERELY JÓZSEFI

SZTOLNOGA-GLÁVNOGA VÁROSA VEREVUCSITELI.

Z-DOPÜSCSEJNYOM VISESNYE CZERKVENE OBLÁSZTIH.

Z-27 Z-LESZÁ PRITISZNYENIMI KEJPMI

OD PROF. G. MORELLI.

DRÜGI NATISZK.

SZOMBATHELY, 1898.

83020

82020

Quum opusculum *Kis Képes Biblia* inscriptum nihil complectatur, quod doctrinis fidei aut morum adversaretur, tenore praesentium facultatem impertior, ut illud typis describi possit.

Strigonii, 20. Jan. 1896.

Josephus Boltizár,
Vic. Gen

Nº 4696.

Quum recentior, quam adornasti, editio operis tui, **Kis Képes Biblia**, prioribus, pauca si excipias, plane conformis sit, nec quidquam contineat, quod dogmati catholico adversum esset, per praesentis paginae vigorem permitto, ut denuo publici juris fieri valeat.

Interim Pater Luminum illustret mentem tuam et Spiritus Sancti coelestis aura secundet laboribus susceptis.

Strigonii, 25. Aug. 1898.

Josephus Boltizár,
Eppus., Vic. Gener.

75
1897.

Z-dovoljenjom v. p. mil. Szombathelyszkoga Püspöka dánim pod Nr. 904. léta 1897. márciusa 10-ga na szlovenszki jezik preobrnjena kniga.

Csendlak-Tisina 1897. májusa 10-ga.

Dr. Ivanóczy Ferencz,
Szobotske okrogline esperes.

A *-gal jelölt fejezetek és kérdések az I. osztály tananyagának feltétlenül tárgyalandó részét képezik. Jézus nyilvános működésének, csodáinak, kinszenvedésének stb. egyszerű elbeszélése is elegendő az I. osztályban.

FŐPÁSZTORI ELRENDELÉSEK.

5033. sz.

1897, VIII. 5.

«... **Elrendelem**, hogy a székesfővárosi iskolák megfelelő osztályaiban a Gerely-féle Kis Képes Biblia használtassék.»

Kolos m. k.,

bibornok hercegprimás, esztergomi érsek.

2785. sz.

1897, IX. 25.

«Gerely József, székesfővárosi hitoktató, által szerkesztett «Képes Kis Biblia vagyis az üdvösség története» című munkát... tankönyvül az egyházmegyém területére ezennel **kötelezőleg elrendelem** ...»

Kornél s. k.,

szombathelyi püspök.

625. sz.

1898, VII. 20.

A hitoktatás fontos érdekeit kiválóan előmozdítani vélem, midőn ezennel **elrendelem**, hogy az egyházmegyém területén lévő népiskolák megfelelő osztályaiban a jövő tanévtől kezdve az eddig használt tankönyvek helyett a Gerely-féle «Kis Képes Biblia» használtassék tankönyvül.

Sándor s. k.,

csanádi püspök.

1007. sz.

1897, V. 8.

«A Kis Képes Biblia című elemi iskolai tankönyvnek az elemi iskolákba való behozatalát óhajtanónak, sőt szükségessé tartom.»

Báró Hornig Károly s. k.,

veszprémi püspök.

2075. sz.

1898, VIII. 23.

«Hittanításunk szent ügyét előmozdítandó, az eredményesebb oktatás érdekében **elrendelem**, hogy az egyházmegyém területén levő elemi népiskolák megfelelő osztályaiba Gerely Józsefnek Kis Képes Biblia című és az elemi iskolák I—II. és

III—V. osztályai számára jelesen megírt és szép képekkel bővelkedő tankönyve fokozatosan bevezetessék és használtassék.»

3627. sz.

1898, VIII. 23.

Zsigmond s. k.,
kassai püspök.

« Gereley József Kis Képes Bibliáját az iskolák használatára **elfogadtam**, és **utasítom** az iskolaszéki elnököket, hogy ezen tankönyv kisebb kiadását az elemi iskolák I. és II. osztályában használják a szerző által jelzett felosztással úgy, hogy az eddig használt külön katekizmus mellőzhető legyen; a nagyobb kiadás pedig a III—V. osztályok tananyagát képezze szintén a szerző felosztása szerint ...»

Constantin, s. k.,
váci püspök.

ZGODBA ZVELICSANYA.

I.

Od sztvorjenjá szvejta do narodjenja Jezusa Krisztusa.

1.*

Sztvorjenyé szvejta. — Bôg je te szvejt — tô je vsze, ka jé — szamo szvojov volôv (szvojim stejnyom) z-*nicsesza* sztvôro. Tô je steo *naj bode*, i taki je bilô vsze. Tak je vö prineszo z-*nicsesza* szuncze, mejszcz, zvejzde, sztvaré i nárasze, angela pa csloveka. Vsze tô je vu *seszti dnévaj* vsino. *Szédmi den je pa poszvéto*, i presztano je kaj nôvoga sztvoriti. (Z-tém je nám példo dao, naj mi tüdi szaki tyeden szamo sészt dni delamo, szédmoga pa naj na Bozso szlüzso poszvetimo.)

(26.) Odket je szvejt?

Szvejt je Bôg *sztvôro*.

(27.) Ka vsini sztvoriti?

Sztvoriti teliko vsini, kak z-*nicsesza* kaj vö prineszti.

(28.) Kakda je sztvoro Bôg szvejt?

Bôg je szvejt szamo *szvojov volov* (szvojim z-csenjom) sztvôro. To je steo *naj bode*, i taki je vsze bilô.

(5.) Sto je Bôg?

Bôg je *sztvoriteo* i *gospód* vszega, ka jé.

(21.) Jeli je vecs od ednoga Bogá?

Szám *eden* je Bôg.

- (10.) Ka je mogócsi Bóg vcsiníti?
Bóg je *vsze mogócsi vcsiniti*, ka li scsé, ár je On *vszamogócsi*.
- (16.) Jeli má Bóg zacseték, ali konec?z?
Bóg nema *niti zacsetka, niti koncza*, ár je On *vekivecsen*.
(Bóg je vszigdar *bio*, vszigdar *jé* i vszigdar *bode*.)
- (95.) Steri je szédmi dén?
Szédmi dén je nedela.
- (96.) Z-kém moremo nedelo poszvetiti?
Z-tém moremo nedelo poszvetiti, ka moremo
1. szvéto meso i predgo poszlüsati,
2. ka neszmimo zsmetnoga dela csiniti.

2.*

Dobri i hüdi angelje. Prle, kak bi Bóg, vidócsi szvejt sztvôro, je *nevidócsa* sztvorejnya vöprineszo (z-nicse-sza). Tá nevidócsa sztvorejnya szo *angelje*. Angelje szo dühovje, steri rázum i volô májo, tejsla pa nemajo. Zaprva szo vszi dobri bili, szledkar szo pa vnogi gizdávi posztanoli, i nej szo steli Bógi pokorni biti. Ali *Mihál* arkangyel je z-pomocsjov dobrih angelov hüde angele obládao i z-nebész doli na pekel szüno. Tej szo hüdi dühovje, ali vrazjé, sterih poglavár je *satan*. (Satan Boga *odürjava*, na csloveka je pa *nevo-scseáni*. Zato ka li zná, vsze vcsini, naj mi tüdi pregreh-simo i na pekeo pridemo).

- (32.) Kelikoféle szo Bozsa sztvorejnya?
Bozsa sztvorejnya szo dvoja féle: *nevidócsa* i *vidócsa*.
- (33.) Stera szo nevidócsa Bozsa sztvorejnya?
Nevidócsa Bozsa sztvorejnya szo angelje.
- (34.) Ka szo angelje?
Angelje szo *dühovje*, steri rázum i volo májo, ali tejsla nemajo.

- (—.) Gde szo angelje?
Angelje szo vu nebeszkom králesztvi.
- (74.) Ka je nebeszko králesztvo?
Nebeszko králesztvo je *vekivecsnoga blázsensztva* meszto.
- (35.) Zakaj je sztvóro Bóg angele?
Bóg je sztvóro angele naj *Nyega molijo, Nyemi szlű-
zsűjo* i csloveka *csuwajo*.
- (36.) Kaksi szo bili angelje zaprva?
Angelje szo zaprva vszi *dobri* bili, Bóg je záto nyé tüdi
lűbo.
- (37.) Jeli szo angelje vszi dobri osztanoli?
Angelje szo *nej vszi dobri osztanoli*. Vnogi szo gizdávi
posztanoli i nej szo steli Bógi pokorni biti.
- (38.) Z-kém je lónao Bóg dobre angele?
Bóg je dobre angele lónao *z-vekivecsnim blázsensztvom*.
- (39.) Kakda je kastigao Bóg hűde angele?
Bóg je hűde angele *na pekeo szűno*. I tej szo *hűdi
dűhovje z-drűgov recsjov vrazjé*.
- (75.) Ka je pekeo?
Pekeo je *vekivecsnoga mantránya* meszto.
- (40.) Kakda sze zovėjo oni dobri angelje, steri z-poszebnim tálom nász
csuvájó ali varjejo?
Oni dobre angelje, steri z-poszebnim tálom nász csuvajo
ali varjejo, szo zovejo: *angelje csuvárje* ali *varűvácsje*.
- (41.) Jeli nász lűbijo angelje csuvárje?
Angelje csuvarje nász lűbijo, ár:
1. naso tejlo i naso dűso *csuwajo*,
2. nász na dobro *opominajo*,
3. za nász sze *molijo*.
- (42.) Ka szmo duzsni szvojemi angeli csuvári?
Szvojga angela csuvára szmo duzsni:
1. postűvati,
2. na pomócs zezávati,
3. nyegovo opomínanye naszledűvati.

(43.) Jeli nász lübijo i hüdi dühovje?

Hüdi dühovje nász nelübijo, ár *nász na hüdo zapelá-
vájo*, naj mi tüdi greh vesinimo i na pekeo pridemo.

3.★

Sztvorjenyé prviva csloveka. — Bôg je csloveka sészti dén sztvôro govorécsi: Sztvôrimo csloveka na nas kejp i na naso szpodobnoszt, naj kralüje ober czejle zemlé.

I vzeo je zemlô, zemlé je napravo *tejlo*, vu tejlo je pa nemrtelno *düso* vdehno, i gotov je *bio prvi cslovek*, steroga ime je bilô Ádám.

Bôg je Ádáma v-*paradizsom* posztavo. Paradizsom je bio eden lejpi püngrad, pun znaj lepsimi rozsiczami szadovenim drevjom i sztvármi. Ali Ádám je szám bio. Nej je meo k-szebi szpodobne tivárisicze, sterov bi sze radüvao i gucsao. Záto je Bôg na nyega szen püsztó, i vö je zeo edno nyegovo rebro, i z-onoga rebra je nyemi napravo edno tivárisiczo. Tá je bila prva szsenszka, Ádámova *zsena*, stere je imé bilo *Eva*.

Bôg je zatém prviva csloveka blagoszlovo govorécsi:
— Povnôzsita sze i napunita zemlô.

(44.) Stero je náj plemenitejse vidócese Bozse sztvorejnye?

Naj plemenitejso vidócese Bozse sztvorejnye je *cslovek*.

(45.) Z-koj sztoji cslovek?

Cslovek sztoji z-*tejla* pa z-*düse*.

(46.) Na düso gledócs komi je szpodoben cslovek?

Na düso gledócs je cslovek *szpodoben k-Bógi*.

(47.) Zakaj je szpodobna csloveka düsa k-Bógi?

Záto je szpodobna csloveka düsa k-Bógi

1. *ár je nemrtelna*,

2. *ár rázum i szlobodno volo má*.

- (48.) Ka je czio cslovecsega zsitka?
Cslovecsega zsitka czio je *vekiveesno zvelicsanye*.
- (49.) Ka rozmimo po vekivecsnom zvelicsanyi?
Po vekivecsnom zvelicsanyi rozmimo *vu nebeszkom králesztvi bodócse vekivecsno blázsensztvo*.
- (50.) Kak dobímo vekivecsno zvelicsanye?
Vekivecsno zvelicsanye tak dobimo, csi mo eti na zemli Bogá poznali, Nyega lübili i Nyemi szlüzsili.
- (51.) Ka moremo csiniti, csi Bôgi scsémo szlüzsiti?
Csi Bôgi scsémo szlüzsiti, teda *moremo nyegove zapovidi zdrzsati*.
- (52.) Zakaj szmo tak na zemli?
Záto szmo na zemli, naj Bogá *szpoznamo*, Nyega *lúbimo*, Nyemi *szlüzsimo* i naj sze tak *zvelicsamo*, (to je vu nebésza pridemo.)

4.*

1. Prviva csloveka v-paradizsomi. — Ádám pa Eva szta v-paradizsomi jako blázseniva bilá. Mela szta vsze, beteg je nyidva nej bantüvao Bôg je nyidva lübo, ar szta *nekrivicsniva* bilá kak dobri angelje i greha szta nej poznala. I csi bi nekrivicsniva osztanola, nigdar bi nyima nej trbelo mrejtí, nego bi z-tejлом i düsom vu nebeszko králesztvo prisla.

2. Bozsa prepovid. — Bôg je vö steo szprobatí pokornoszt prviva csloveka. Pravo je záto nyima:

— Z-vszakoga száda v-tom püngradi szlobodno jejta, *szamo z-onoga drejva, stero sztoji na szrejdi püngrada neszmita jesztí*. Ar csi ta z-onoga tüdi jela, *konecz bode vajnomi blazsensztvi, i merjéta*.

3. Greh prviva csloveka. — Bozsa prepovid-je lehka bíla i prviva csloveka szta je denok nej zdrzsala.

Vcsinyeno je, ka sze je Eva szprehájala v-püngradi. Z-zanderosztí je ta sla k-prepovejdanomi drejvi i gledala je ono. Na drejvi je pa bio *vrág* vu kejpí edne kacse. Nevoscséni vrág je Evo zapelati steo, záto je eto pravo:

— Zakaj ne jejta z-etoga drejva szád?

Eva je právila:

— Prepovedao je nama Bôg. Csi bi jela zsnýega, te bi mrlá.

Jalna kacsa je odgovorila:

— Ka bi mrlá. Doszta bole táksiva bodeta, csi ta zsnýega jela, kaksí je szám Bôg. Zнала ta vsze.

Ete gucs sze je Evi dopadno. Szád je túdi lejpi bio. Dála sze je zato nagucsati i — nika nemárajoesa za Bozsô prepovid — doli je vtrgnola eden szád i jejla je zsnýega. Dala je Ádami, i on je túdi jo zsnýega.

Prviva cslovekaszta z-tém *veliki greh* vcsinola, kaszta Bôgi nepokorniva bilá i nyegovo prepovid prelomila.

(55.) Sto vcsini greh?

Greh vcsini kí je nepokoren ino *prelomi Bozsozapoviá*.

(56.) Kakda sze veli kí je escse nej vcsino greha?

Kí je escse nej vcsino greha, on sze veli *nekrivicsen* ali *neduzsen*.

(57.) Ka csini, kí szám rád ne gucusi isztine?

Kí szám rád ne gucusi isztine, on *laga*.

(58.) Jeli je szlobodno lagati?

Lagati je *nej szlobodno*, ár je vszka lázs *greh*.

4. Bozsa kastiga. — Po vcsinyenom grehi je prviva csloveka velika *szramota i bojazen* obisla, i szkčila szta sze z-trepetanyom. Szamo ka Bôg *vsze zná i vsze vidi*.

I taki je kastigao nyidva.

Bôg je náj prvle *kacso* prekuno z-etimi recsmi:

— Ka szí tô vcsinila, prekléta bojdi med vszejmi zemelszkimi sztvári! Po szvojem terbühi lázi i z-práhom zemlé sze hráni.

Zsenszki je eto pravo:

— Doszta nevôle mej z-tvojov deczov i bojdi pod oblásztjom tvojga mozsá.

Mozsevi je pa eto pravo:

— Prekuném zemlô za tébe volo. Znojom tvojga lícza jej krüh, dokecs sze nepovrnés vu zemlô, z-stere szam te vzeo. Ar szí *práh, i práh* bodes.

Zatém je Bôg Ádáma pa Evo z-paradizsoma vö pregno. K-vrátam püngrada je pa angela posztavo, steri je zsarjávi mecs meo vu rôki.

Konecz je bio tak blázsensztvi csloveka. *Zgübo* je *Bozso miloscsó*, szpoznao je hüdo i mogao je mrejtí. Nebeszko králesztvo sze je pred nyim zaprlo i odpro sze je nyemi — pekeo.

- (6.) Gde je Bôg?
Bôg je *vsze povszédi*, ár je On *vsze povszédi nazócsi*.
- (7.) Ka zná i ka vídi Bôg?
Bôg *vsze zná* i *vsze vídi*, 'ár je On *vszeznojócsi*.
- (8.) Jeli vídimo mí Bogá?
Mí Bogá *ne vidimo*.
- (9.) Zakaj ne vídimo mí Bogá?
Bogá záto ne vídimo mi, *ár je on Düh*. (On nema tejla).
- (12.) Ka csini Bôg z-dobrimi i ka csini z-hüdimi?
Bôg dobre *lóna*, hüde pa *kastiga*.
- (13.) Kakda lóna i kastiga Bôg?
Bôg lóna i kastiga *poleg vrejdnosztí*, ár je On *pravicsen*.

Ádám i Eva sze vö prezsenéta z-paradizsoma.

(53.) Kaksiva szta bilá prviva csloveka zaprva?

Prviva csloveka szta zaprva blázseniva bilá,

1. ár szta *vu Bozsoj miloscsi* bilá,

2. ár szta nekrivicsniva (dobriva) bilá i *greha szta nej poznala*,

3. ár je *nyima nej trbelo mrejtí.*

(54.) Jeli szta blázseniva osztanola prviva csloveka?

Prviva csloveka szta nej blázseniva osztanola, ár *szta greh vcsinola*, i po grehi szta :

1. vö szpadnola z-Bozse miloscse,

2. szpoznala szta hüdo,

3. mogla szta mrejtí.

★

5. Bög obecsa Jezusa, Odküpitela. — Bög je neszkonc-seno *milosztiven* i jáko-jáko dober. Milo sze je nyemi v-greh szpádjeni cslovik i obecsao je Ádami pa Evi, da *sze narodi ednök zvelicsiteo Jezus, tó je Odkü-piteo* ki nász odküpi (oszlobodi) od greha i pekla i ki nám pálig gori odpré nebeszko králesztvo.

(17.) Jeli lübi nász Bög?

Bög *nász jáko lübi*; On nám vszigdár *szamo dobro scsé i csiní*, ár je On neszkoncseno *dober*.

5.★

1. Kain i Ábel. — Z-paradizsoma pregnániva csloveka szta szamá na szébe bilá osztáveniva. Z-zsmétnim i teskim delom szta szí mogla szprávlati hráno, opravo i rediti pribivaliscse.

Prviva csloveka szta doszta deczé mela. Náj szta-rejsiva dvá szta bilá: *Kain i Ábel*. Kain je zemlő-obdelávao, Ábel je pa oveze pászo; Kain je hüdi bio, Ábel pa dober.

2. Áldov Kaina i Ábela. — Cslovek vsze od Bogá má, ár *od Bogá szhája (pride) vsze dobro*. Za toga volo je cslovek dazsen Bôgi z-molbov i hválov. Prvi lüdje szo szvojo molbo i hválo z-tém vö szkázali ko szo szvojga pôva náj bogsi táo zezsgali na postenyé Bôgi. Tomi je *imé áldov*.

Kain i Ábel szta áldov stela prikázati Bôgi tüdi; Kain, kakti polodelavecz szilje, Ábel pa, kakti pasztér, ágyecza. Dober Ábel je z-pobožsnim szrczom prikázao szvoj áldov — Kain je pa z-práznim szrczom i brezi vsze vere áldüvao Bôgi. Na Ábelov áldov je záto Bôg ogen püszto, ár sze je nyemi dopodnolo Ábela dobro szrczé; na Kaina i na nyegov áldov sze je pa nej zgliedno, ár sze je Kaina hüdo szrczé nej dopadnolo Bôgi.

Za toga volo je Kain *nevoscséni* grátao i raszrdo sze je Kain na brata Ábela. Bôg je *pokárao* Kaina govorécsi:

— Káin, zakaj sze szrdis? Nej li, csi dobro csinis, nájem dobis, csi pa hüdo csinis, taki te dojde kastiga. Poteri záto hüdo náklonoszt.

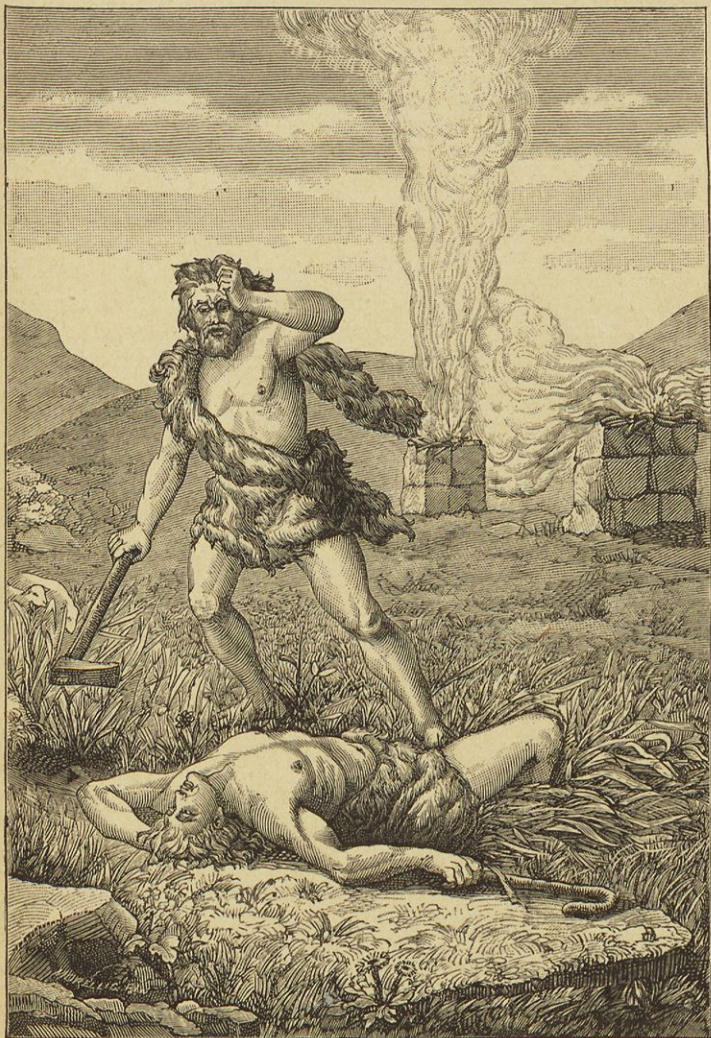
3. Prvo lüdomorszto. — (Ali) Kain je nej poszlüsao na rejcs Goszpodnovo. Priednoj priliki je eto pravo brati: — Hodi, poj dva na polé.

Dober Ábel je zsnym sô. Ali tam na pôli je Káin proti sztano brati Ábeli, i *môro ga je*.

4. Bozsa kastiga. — Pravicsna Bozsa kastiga je nej vö osztánola. Goszpodin Bôg je Kaina naprej pozvao, i eto je nyemi pravo:

— Káin, ka szí vesino? Glász krvi tvojsa brata kriesci gori k-meni zemlé? Prekléti bojdi záto i szkriváj sze vu czejlom tvojem zsitk i.

I Kain sze je potom toga bojécsi szkrivao i bejzsao je pred lüdmi, i nej je meo mira ni edno megnyeno.

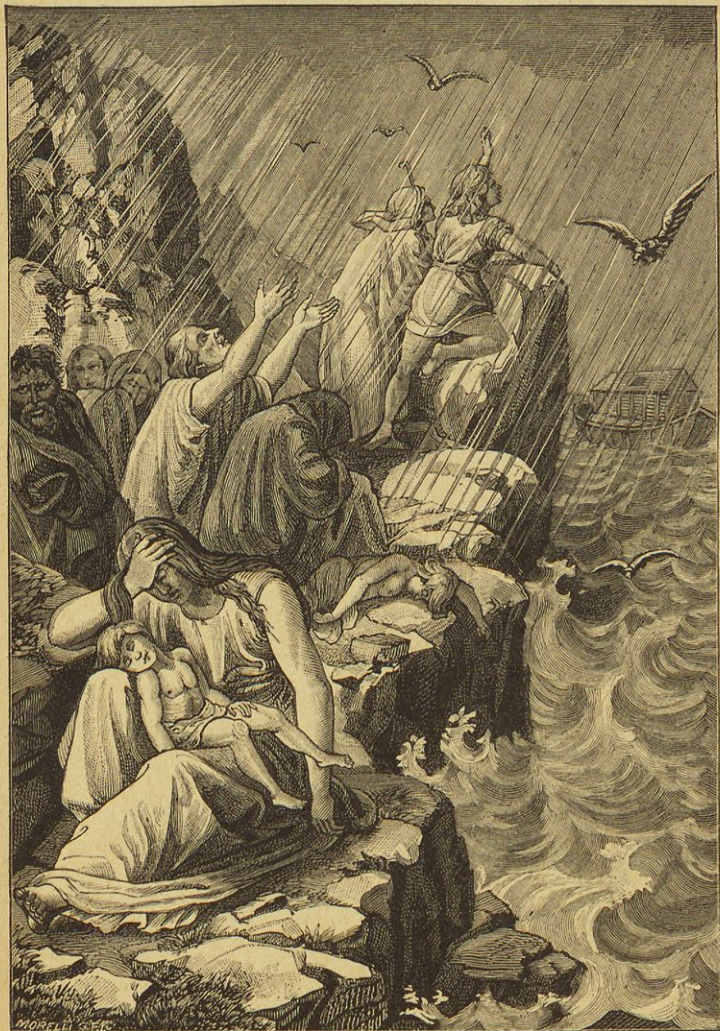
Káin mori brata Abela.

- (18.) Od koga szhája vsze dobro?
Od Bogá szhája vsze dobro.
- (113.) Ka vesini molíti?
 Moliti teliko vesini, kak k-*Bôgi gúcsati*, naj od Nyega kaj prószimo, ali Nyemi kaj zahválimo.
- (114.) Gda molimo pobožsno?
 Teda molimo pobožsno, esi szi vu molítvi *nemiszlímo na drügo, kak na Bogá.*
- (98.) Ka sze prepovedáva po pétoj Bozsoj zapovedi?
 Po pétoj Bozsoj zapovedi sze prepovedáva, blizsnyemi *vu tejlí* ali *vu düsi kvár* vesiníti (to je prepovedáva sze: lüdomorsztvo, zadomeseslivoszt szrdítoszt, drüge bantüvati drüge na hüdo zapelati).

6.

1. Hüdouba lüdih. — Lüdjé szo povnozsili sze, ali od dnéva do dnéva szo tüdi *hüjsi* posztanoli i za Bôga szo nika nej márali. Goszpod je hüdübo lüdih dugó trpo i csakao, da sze pobogsajo. Ár je Bôg neszkoncseno milosztiven i potrpliv. Ali lüdjé szo sze *nej steli* pobogsati. Za toga volo je Bôg vu szebi dokoncsao, da z-vodov *po-gübi* vesz cslovecsanszki národ. *Ar Bôg odürjáva hüdo.*

2. Noe i nyegova bárka. — Ali najslo sze je zato itak na zemli nikeliko pobožsni, dobri lüdi, nájmre: *Noe* i nyegova familia. Dober Bôg je nej steo nyé tüdi pogübiti. Zapovedao je zato Noemi, naj naprávi z-leszá edno jáko veliko *bárko*, v-steroj naj lepô meszto má on i nyegova familia, pa z-vszákse sztvári eden pár. To bárko je pa Noe szto lejt rédo. Vecskrát je opomináo lüdi, naj bi sze pobôgsali. Ali nej szo poszlüsali na nyegovo rejcs. Na szlednye, gda je bárka gotova bila, notri je sztôpo v-nyô Noe szvojev familiov i z-sztvarámi.

Potop.

3. Potop. — Vsze nej dugo sze je pa püsztó dezsds. Nesztanoma 40 dni i 40 nócsi sze *je lejvala voda*. Li hitro szo pod vodô prisli i náj visisi bregovje. Prejsla je teda zvün bárke na zemli bodôcsa vszáka zsvócsa sztívar. Noe-va bárka je pa v-méri na vodi plavala i tak je niti Noe-a, niti drúge v-bárki bodôcse niksa pogübela nej dojsla.

Gda bi sze nalejvati *presztánola* voda, po csaszi je natelko opádnola, ka je barka na ednom brejgi sztánola. Gda bi pa vido Noe, ka je voda czelô opádnola i ka je zemla szüha, vö je sztopo z-bárke, i vö je szpüsztó sztívaré. Zatém je pa taki na zahválnoszt Gopodnomi Bôgi *áldov* prikázao, steri sze je na teliko Bôgi povido, da je obecsao, ka potom toga *vecs nigdar z-potopom* nekastiga toga szvejta, i ka toga obecsányá sztálno znaménye bode *Bozsa doga*.

(11.) Ka lübi i ka odürjáva Bôg?

Bôg *lübi to dobro* i *odürjáva to hüdo*, ár je *On szvéti*.

(14.) Gda kastiga Bôg?

Bôg *ucsászi* preczi kastiga, ali náj vecskrát *dugo* csáka na pobógsanye hüdoga csloveka, ár je *On potrpliv*.

(15.) Jeli Bôg vszakoga hüdoga csloveka kastiga?

Bôg *ne* kastiga vszakoga hüdoga csloveka, nego tisztomi *odpüsztí*, steri sze *pobógsa*, ár je *On szmileni*.

(19.) Kaksi je Bôg?

Bôg je vekivecsen, vszamogócs, povszédi nazócsi bodócsi i vszeznajócsi, — szvéti, dober pravicsen, potrplív i szmilen — z-ednov recsjov *popolen*.

(20.) Jeli jé kaj popolnejsega kak Bôg?

Nega nika popolnejsega kak Bôg. On je *náj popolnejši*.

(89.) Sto je nas blizsnyi?

Nas blizsnyi je *vszaki cslovek* (nikoga nej vö vzévsí).

(—) Kakda je zapovid od lübézmosztí blizsnyega?

Lübi blizsnyega tvojega, liki szamoga szebé.

- (29.) Ka csini Bôg escse i zdaj za szvejt?
 Bôg gori drzsi i ravna te szvejt, i szkrbi sze za vsze.
- (30.) Kakda zovémo ono szkrb, z-sterov sze Bôg szkrbi za szvejt?
 Ono szkrb, z-sterov sze Bôg szkrbi za szvejt, zovémo za
 Bozse previdejnye ali prigledbo.

7.

Babilonszki türem i zmejsanye jezika. — Lüdje szo sze po potopi pálig z-nôva naplodili i hüdi, nepobozsni posztanoli. Gizdoszt nyihova je tak velika bíla, da szo eto pravili eden drügomi:

— Hodte, zozidajmo szi eden táksi türem, steri naj do nébe szégne, i vcsinimo z-tém glaszno nase imé.

Zacsnoili szo i te türem zidati polog *Bábel* várasa. Ali Bôg je nyihovo gizdoszt pokastigao, ár je tak *vküp zmejsao nyihov jezik*, da je vszáki po drügom jeziki gucsao. Nej szo razmeli zato eden drügoga, zidanyom szo mogli gori hejnyati i *razisli szo* po vszem szvejti.

- 1.) Jeli sze more kaj goditi na szvejti brezi Bozse vôle?
 Brezi Bozse vôle sze *nika* nemre goditi na szvejti.

8.

1. Lüsztvo bolvane moli. — Lüdje szo vszigdar hüjsi posztanoli. Molili szo meszto ednoga pravoga Bôgá, *sztvorjena dela*: szuncze, mejszecz, zvezde ino sztvaré. Escse z-kamna pa z-leszá szo szi vö zrezali vsze felé podobe, tak zváne *bolvane* i nyé molécsi szo pravili: Eto szo nasi bogovje.

2. Abrahám. — Bio je med bolvane molécsimi eden Boga bojecsi cslovik, steroga szo za Ábrahama zvali. Bôg, je nyega jákó lübo, ár je dobroga szrczá, Bogá bojécsi i pokoren bio.

Zmejsanye jezika v-Bábeli.

3. Ábrahám sze v-Kánaán zvszeli. — Goszpodin Bôg je nej steo, ka bi Ábrahám med onimi hûdimi, nepobožsnimi lûdmi osztao. Pravo je zâto nyemi :

— Idi vö z-hizse tvoje, ino hodi vu zemlo, stero ti pokazsem.

Pokoren je bio Ábrahám i notri sze je zoszelo z-szvojov drzsinov vréd v-eden drügi orszâg, steroga je imé bilo *Kánaán*. Eti sze je pá szkázao nyemi Goszpôd, i dáo je nyemi obecsánye z-etimi reesmi :

— Ovo, vszo eto zemlo, stero vidis tebi dâm i tvojemi odvejtki.

Ábrahám je tak potom toga v-kanaanszkoj zemli prebivao, stera sze tüdi etak zové : *Obecsana zemla*.

4. Gori áldüványe Izsáka. — Ábrahám je zse szto lejt sztar bio, i nej je meo sziná. Te sze je pa nyemi denok narodo ede szin, steromi je imé dáno : *Izsák*. Izsák je krotek, dober szin bio. Ocsa je nyega jako lübo.

Gda bi Izsák gori zrászo, Bôg je vö steo szprobati Ábraháma vero i pokornoszt. Zapovedao je zâto nyemi naj ide na eden brejg, i *naj tam gori áldüje szvojga sziná*. Ábraháma pokornoszt i vera je tak velika bila, da je szvojga *jedinoga* sziná, steroga je jáko lübo, taki gotov bio Bôgi gori áldüvati. Gori je sô zâto z-Izsákom na brejg, poiszkaó je edno pecsino za oltár i na nyou je szkláo drva. Zatém je pa zvézao Izsáka, i v-rôke je vzeo mecs, da preszmekne sziná. Izsák je vsze rad pretrpo. Ali v-toj megnyeni je tam posztao angel Goszpodnov i nazvejszto je nyemi, da ga je Bôg szamo na probo steo djâti, naj mér dá zâto szini. To je Ábraháma jáko obeszelilo.

Med tém szeje eden járecz zapleo z-roglâmi med vejke blüzi bodôcsega grmâ. Ábrahám je toga járecza várao, zgrabo ga je i za sziná gori áldüvao Goszpodnomi.

(1.) Ka vsini (Bôgi) vervati ?

Vervati teliko vsini, kak za isztino drzsati vsze ono, ka je Bôg nazvejszto (pravo), pa zato, ka je On nazvejszto.

Gori álduványe Izsáka.

- (2.) Ka je nazvejszto Bôg z-poszebnim tálom ?
 Bôg je z-poszebnim tálom nazvejszto :
 1. Ka szamo *eden* Bôg jé.
 2. Ka szo v-ednom Bôgi *tri persóne*.
 3. Ka je Ocsa *Bôg sztvóro* te szvejt.
 4. Ka je *Szin Bôg odküpo* te szvejt.
 5. Ka je *szvéti Düh Bôg poszvéto* te szvejt.
 6. Ka je düsa csloveka *nemrtelna*.
 7. Ka Bôg *lóna* to dobro, i *kastiga* to hüdo.
 8. Ka sze brezi Bozse *miloscse* niscese nemre zvelicsati.
- (3.) Gde nájdemo na krátezi vsze ono, ka vervati moremo ?
 Vsze ono, ka vervati moremo, na krátezi nájdemo vu
Jasz verjem, ali *Aposztolszke vere vadküványi*.
- (84.) Kakda je glávna zapovid ?
 Glávna zapovid je etak : *Lübi Goszpodna Bogá tvojega z-czejloga szrczá tvojega, z-czejle düse tvoje i zevcze mócsi tvoje. Lübi blizsnyega tvojega, kak szamoga szebé.*
- (87.) Kakda moremo Bogá lübiti ?
 Bogá moremo lübiti *od vszega náj bole*.

9.

1. Bôg ponovi szvoje obecsánye od Odküpitela. Ábraháma velko vero i pokornoszt je Goszpodin Bôg lónao.

Obecsao je Ábrahámi, ka *v-nyem blagoszlovi vsze národe ete zemlé*, to je, ka sze z-Ábrahámovoga odvejtka národi ednôk Odküpiteo szvejta.

I tak sze je tüdi zgôdilo.

2. Ábrahámovoga odvejtka, izraelczov nagájenyé. -- Izsákovi szini, je imé biló Jákob. Jákob je *dvanájszet szinov meo*. Jákob je vu szvojoj sztaroszti Kánaanszko zemlo osztavo i z-szvojoj familiov viet szejje v-eden tühinszki ország zoszelo. Toga országa imé je biló *Egiptom*. Eti sze je Jákobova familia jáko naplodila i veliki národ posztánola. Jákoba szo nacsi za Izraela zváli, i záto sze lüsztvo, stero od nyega szhája, za *izraelszko* lüsztvo ali za izraelcze zové. (Szszledkár szo je za zsidove imenüvali) Eto lüsztvo je bilo Goszpodnaga *Bogá odebrano lüsztvo*.

Egiptomszki králi szo izraelcze szledkar prevecs mantrali. Goszpodin Bôg je te záto nyé z-Egiptoma esüdnovito *vö szpelao*. Eden szvéti i môder mozs je bio nyihov voj, steroga imé je biló *Mozes*. Mozes je izraelcze nazáj szpelao vu to obeceso zemló, to je, *v-Kánaán*. Ali prle szo mogli v-ednoj velkoj püsztini stirideszét lejt vandratí. Tan vu püsztini je Bôg nyim *deszétere zapôvedi* dáo.

Da bi zse stirideszét lejt vandrali izraelczi vu püsztini, prisli szo na szlednye v-kánaanszko zemlo. Pozajéli szo on ország i potom toga szo tam prebivali.

Szledkar szo szí *krála* odebrali izraelczi, i mocsen, *veliki národ* szo posztanoli.

Izraelczov naj bogsi krao je bio, *Dávid*, ki je z-*Betlehema* bio. Dávid je szvéti bio i Bôg je jáko lübo nyega.

3. **Bozse obecsanye sze szpuni.** — Z-pokolejnya Dávid krála, gda bi zse doszta szto lejt minôlo, sze je narodila Blázsená Devicza Mária. *Márie szin je bio Jezus Krisztus, Szin Bôg, ki je z-cslovekom pôsztao*, naj bi szvejt od greha odküpo i csloveki nebeszko králesztvo gori ódpro. On je bio tiszti *Odküpiteo*, steroga je Bôg Ádámi i Evi pa Ábrahámi obecsao.

(91.) Stere szo deszétere Bozse zapovídi?

Deszétere Bozse zapovídi szo ete:

Jasz szam Goszpodin Bôg tvoj:

1. Nemaj drügi Bogôv pred menov. Ne napravljaj szí zrejzani kejpov, ka bi nyé molo.
2. Goszpodna Bogá tvojega iména zamángori neczemi.
3. Szédmi dén poszvétí.
4. Postüj Oceso tvojega i mater tvojó.
5. Ne móri.
6. Ne praznúj.
7. Ne kradni.
8. Ne gúcsi krivoga szvedocsánsztva proti tvojemi blizsnyemi.
9. Ne pozseli zsené tvojega blizsnyega.
10. Ne pozseli lüczkoga blága.

(92.) Sto je dáo deszétere zapovídi?

Deszétere zapovídi je *szám Bôg dáo*.

(93.) Ka sze zapovídáva po prvoj Bozsoj zapovídi?

Po prvoj Bozsoj zapovídi sze zapovedáva, naj szamó *ednoga právoga Bogá postüjemo i molimo*.

- (94.) Ka sze prepovedáva po drúgoj Bozsoj zapovedi?
Po drúgoj Bozsoj zapovedi sze prepovedáva, Bozse imé *neposteno* ali *brezi ptorejbsine* vo povedati.
- (95.) Steri je szédmi dén?
Szédmi dén je: *nedela*.
- (96.) Z-kém moremo nedelo poszvetiti?
Z-tém moremo nedelo poszvetiti, ka moremo:
1. *szvéto meso i predgo* poszvlüsati,
2. ka neszмимо *zsmetnoga dela* csiniti.
- (97.) Ka sze zapovedáva po strtoj zapovedi?
Po strtoj zapovedi sze zapovedáva naj nase *roditele* i *voditele* postújemo, lübimo i nyim pokorni bomo.
- (98.) Ka sze prepovedáva po pétoj zapovedi?
Po pétoj zapovedi sze prepovedáva, naj blizsnyemi *vu tejl* ali *vu düsi kvára ne* vsinimo (to je prepovedáva sze: lüdomorsztvo, zadomeseslivost, szrditoszt, drüge bantüvati drüge nagreh zapelati).
- (99.) Ka sze prepovedáva po sésztoj (i devétoj) zapovedi?
Po sésztoj (i devétoj) zapovidi sze prepovedáva vszákó *nedosztojno* i *necsiszto* mislejnye, govorejnye i csinejnye.
- (100.) Ka sze prepovedáva po szédmoj (i deszétój) zapovedi?
Po szédmoj (i deszétój) zapovedi sze prepovedáva, blizsnyemi *kvár csiniti*.
- (101.) Ka moremo csiniti z-lüczkim blágom?
Lüczko blágo moremo nazáj dati szvojemi imajiteli.
- (102.) Ka sze prepovedáva po ószmoj zapovedi?
Po ószmoj zapovedi sze prepovedáva, lagati i na blizsnyega nasega húdo gücsati.
- (107.) Ka vsiní, ki zapóvedi szám rad prelomi?
Ki zapóvedi szám rad prelomi, on *greh vsiní*.
- (59.) Ka je imé Odküpitela?
Odküpitela je ime: Jezus Krisztus.

II.

Jezus Krisztusa narodjený, zsitek, smrt i gori sztanejnye.

10.*

Mária. — Narodjený Odküpitelá sze je etak zgo-
dilo. Zsivejla je v-zsidovszkom országi v-*Názáret*
imenüvanom málom várasi edna Bogá bojécsa, szvéta
Devicza. Mária je biló nyé imé i ednoga pobožsnoga
teszácsa, Jozsefa, je bíla zarocsnicza. Mária je od vszega
bole lübila dobroga Bogá i jáko doszta je molila.

Szin Bôg z-cslovekom posztáne. — Vesinyeno je, ka je
Mária eden szprotoletsnyidén pobožsno molila v-szvojoj
hizsi. Na nágli je v-hizsi velka szvetloszt posztánola,
i szkázao sze je nyoj eden angel. Angel je pravo:

— Zdrava bojdi, miloscse puna! Goszpon je z-te-
bom. Blagoszlovlena szí ti med zsenámi.

Mária sze je prezstráhsila, ali angel je nyo obatrivao
govorécsi:

— Ne boj sze Mária! ár szí miloscso najsla pri
Bôgi. Ovo *Düh szvéti pride na tébe*, i porodís sziná,
i zvála bos imé nyegovo *Jezus*. On velki bode, ár je
Szin Božsi; on kralüvao bode, i králesztvi nyegovomi
ne bode koncza.

Csí gli je ete recsi Blázsená Devicza Mária nej
razmila vsze, denok je z-velkov poniznosztjom szvojo
glávo nanízila, i eto právila:

Angel Goszpodnov pri Márii.

— Ovo szlüzsbenicza Goszpodnova, naj mi bode poleg rejcsi tvoje.

Zatem je angel zsnýeni ôcsi premino, Mária je pa doli pokleknola, i pálig Bogá molila, ka je tak dobrotiven bio k-nyej.

(22.) Keliko je persón vu Bôgi?

Vu Bôgi szo *tri persone*: *Ocsa, Szin* i *szvéti Düh*.

(23.) Jeli szo vsze tri persone Bóg?

Vsze tri persone szo Bóg. *Ocsa* je Bóg, i *Szin* je Bóg i *szvéti Düh* je Bóg.

(24.) Keliko Bogóv szo ete tri persóne?

Ete tri persóne szo szám *eden* Bóg.

(25.) Kakda zovémo tri persóne ednoga Bogá z-ednov recsjov?

Tri persóne ednoga Bogá z-ednov recsjov zovémo za *szvéto Trojsztvo*.

(76.) Sto poszvéti csloveka?

Csloveka *Düh szvéti* poszvéti.

(77.) Sto je Düh szvéti?

Düh szvéti je szvétoga Trojsztva *trétya persóna*.

(78.) Z-kém poszvéti Düh szvéti csloveka?

Düh szvéti csloveka poszvéti z-*Bozsov miloscsov*.

(79.) Ka je miloscsa?

Miloscsa je *Bozsa pomoucs* i *düseven dár*, steri

1. preszvejtí naso pamet i ná dobro magne naso voló,

2. poszveti naso düso.

(80.) Zakáj nám dá Düh szvéti miloscso?

Düh szvéti nám záto dá miloscso, *naj dobri bodemo* i *naj sze zvelicsamo*.

(81.) Jeli sze zvelicsamo brezi Bozse miloscse?

Brezi Bozse miloscse sze *nezvelicsamo*.

(60.) Sto je Jezus Krisztus?

Jezus Krisztus je drüga Bozsánszka persóna, *Bogá jedinorodjeni Szin*, ki je za nász z-*cslovekom* posztao.

(61.) Zakaj je szin Bôg z-cslovekom posztao ?

Szin Bôg je z-cslovekom posztao,

1. naj bi nász *vesio*,

2. naj bi nám dobro *péllo dáo*,

3. naj bi za nász *trpo i mro*.

(64.) Zakaj je trpo i mró Jezus ?

Jezus je záto trpo i mró, naj bi nász *odküpo*.

(65.) Ka razmimo po tom, ka nász je Jezus odküpo ?

Po tom, ka nász je Jezus odküpo, razmimo, da je *zadoszta vesino Bôgi za nase grehe*.

11.*

1. Náródjený Jezusa. — Vrejmen sze je zse na zimo obracsalo, gda szta József i Mária v-*Betlehem* mogla idti. Áugusztus rimszki csaszar je námjre vküp steo zracsunati v-szvojem králesztvi vsze lüdi, zapovedao je záto, naj vszáki *tá* ide, *kama je valon*. József i Mária szta z-Betlehema (z-Dávidovoga várása) bilá. Tá szta mogla tak idti. József je Mário na ednoga szomára poszádo, i sla szta z-Nazereta.

Ali Betlehem je szamo máli várasek bio i dokecs szta nyidva tá prisla, tecsász je zse vszáki sztán pun bio z-drügimi lüdmi. Szamo je escse edna *stala* bila prázna. Nika drügo szta nejznala csiniti, v-nyô szta sze potégnola. I ovo tam sze je naródo v-nocsi *máli Jezusek, Szin Bozsi*, od steroga je gucsao Márii angel Goszpodnov. Mária je Bozsega szineka v-plenicze povila i v-jaszli polozsila.

2. Pasztérje sze k-jaszlam máloga Jézusa zovéjo. — Ono nocs, v-steroj sze je Odküpitel narodo, pasztérje szo paszli szvoje csrejde vünej na póli. Na ednok je szamo okoli nyi velka szvetloszt posztánola, i angel Go-

Angel gospodnov sze szkázse pasztérom,

szpodnov sze je nyim szkázao. Pasztérje szo sze zbojali, ali angel je nyim pravo :

— Ne bojte sze ár ovo nazvesztsávám vám veliko radoszt, ka sze je narodo vám dnész Zvelicsitel, Jezus, vu *Dávidovom várasí*. Tam ga najdete v-ednoj stali, v-plenicze povitoga, v-jaszli polozsenoga.

Angel je zamucsao, i preczi je prislo doszta drügi angelov z-nébe. Angelszki sereg je lepou etak szpejvao :

— Dika Bôgi na vizsini, i mér na zemli dobrim lüdém !

Po veszélom szpejvanyi szo angelje z-ocsi premínoli. Pasztérje szo pa sli v-Betlehem. I najsli szo tam rejszan vu stali máloga Jezuseka, povitoga v-plenicze, polozsenoga v-jaszli. I doli szo pokleknoli i molili Bozsega szineka z-czejloga szrczá.

Na ószmi dén je Bozsi szinek eto imé dobo Jezus (stero szlovenszki teliko vesini, kak *Zvelicsitel*).

(67.) Sto je bila mati Jezusa Krisztusa ?

Jezusa Krisztusa mati je bila : Blázsena Devicza Mária.

(68.) Sto je bio hrániteo Jezusa Krisztusa ?

Jezusa Krisztusa hrániteo je bio *szveti József* (zárocsnik Blázsene devicze.)

12.*

1. Moudri szuncsenoga szhoda. — Gda sze je máli Jezus narodo, edna lescsécsa, szvetla *zvezda* sze je szkázala na nébi. Dalecs szvejta, tam gde szunecze gori hodi, szo zsiveli *trijé módri králi*. Gda bi oni to zvezdo zaglednoli, taki szo znali, da sze je Odküpiteo naródo. Ár je zse dávnó proroküvano bílo, ka sze edna szvetla zvezda szkázse na nébi, gda sze narodi Odküpiteo.

Pasztérje molijo máloga Jezusa.

Ti trijé modri szo sze tak napôtili, da gori pois-sejo Jezuseka. Tam tá szo sli, gde tá szo vidili to zvezdo. Tecsász szo sli, dokecs szo nej v-*Jeruzsálem* prisli. Jeruzsálem je te bio zsidovszki glávni váras, v-sterom je prebivao *Herodes*, kral zsidovszki.

Ti modri szo etak szpitávali:

— Gde je, ki sze je zdaj narodo, kral zsidovszki?

Gda bi Herodes to csüo, presztraso sze je jáko, ár je to stimao, ka Jezus v-nyegovom országi bode kral (pa je Jezus *Bozsega országa* kral). Ali Herodes je tüdi nej znao, gde sze je narodo Odküpiteo. Záto je taki vküp dáo pozvati dühovnike i pizmoznánce, i szpitávao je od nyih, gde bi sze Krisztus meo naroditi? Oni szo pa naprej zéli szvéto pizmo i to szo vö esteli, ka sze Zvelicsiteo v-Betlehemi má národiti.

Zatém je Herodes k-szebi prizvao te modre i pravo je nyim:

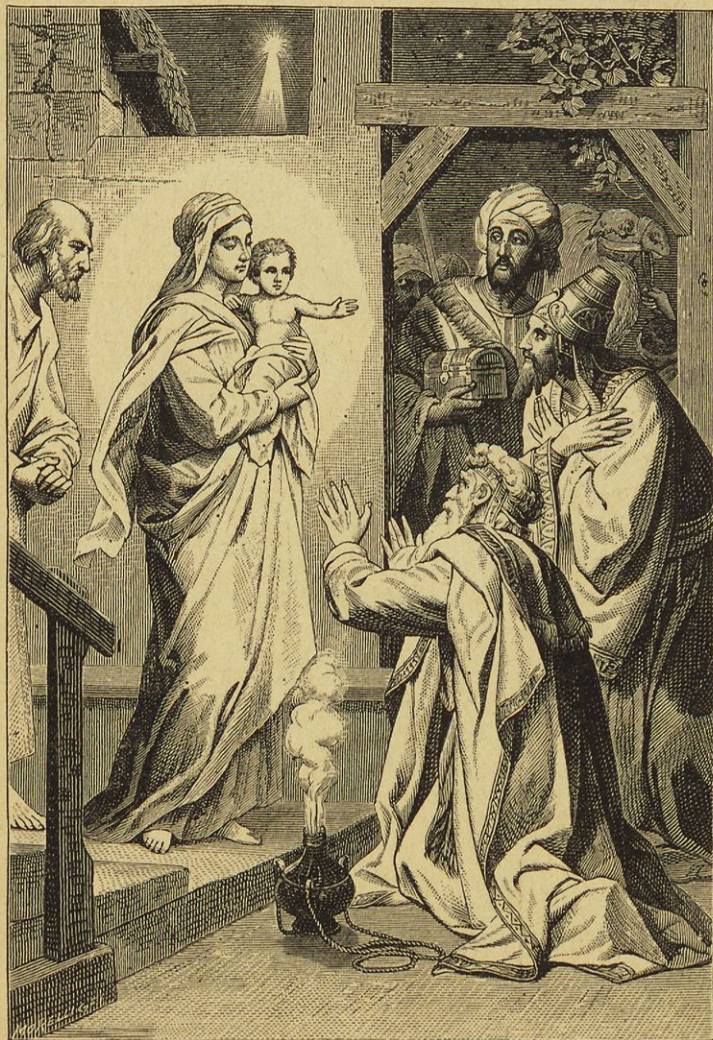
— Idte v-Betlehem, i gda nájdete to déjte, nazvejszтите meni, naj i jasz idocsi nyé molim.

Ali hüdi Herodes *je lagao*, ár je on Jezusa nej moliti nego moriti steo.

Ti trijé modri szo sze napotili v-Betlehem. Gda bi tá prisli, zvezda je rávno tam odzgora sztála, gde je bilo to dejte.

I notri idócsi, szo rejszan tam najsli máloga Jezuseka na nárocsaj szvoje materé. I doli szo pokleknoli, i molili szo Bozsega szineka, i dáli szo nyemi dáre.

2. Moudri sze domô povrnéjo. — Dén je za dnévom mino, Herodes je pa csakajocs csakao, gda pridejo nazáj módri. Ali oni szo nej prisli, ár je Goszpodin Bôg nyé vu szneh opómeno, naj ne idejo nazáj k Herodesi. *Po drügoj póti* szo sze záto povrnoli domó,

Pridejo modri od szuncsenoga szhoda.

3. Neszmílenoszt Herodesa. — Gda bi sze Herodes na szlednye nevolo csakati na modre, poszlaó je v-Betlehem vojáke, *naj szpomoríjo* vszo moskoga szpola deczo do dvej lejt sztaro. To je stimaó, ka med nyimi bode tüdi Jezus. Vojáczke szo rejszam szpomorili szíromáke, nekrivicsne mále. Ali máli Jezus *je nej bio med nyimi*; ár sze je Józsefi zse prle vu szneh eden angel szkázao, govorécsi:

— Sztani gori! vzemi dejte, i mater nyegovo i bejzsi v-*Egiptom*.

József je taki bógao, i szvéta familia ji v-Egiptom pobegnola.

4. Szvéta familia sze nazáj povrné v-Názáret. Po Herodesovoj szmríti szo Jezusovi sztarisje pá nazáj prislí, ali nej v-Betlehem, nego v-Názáret.

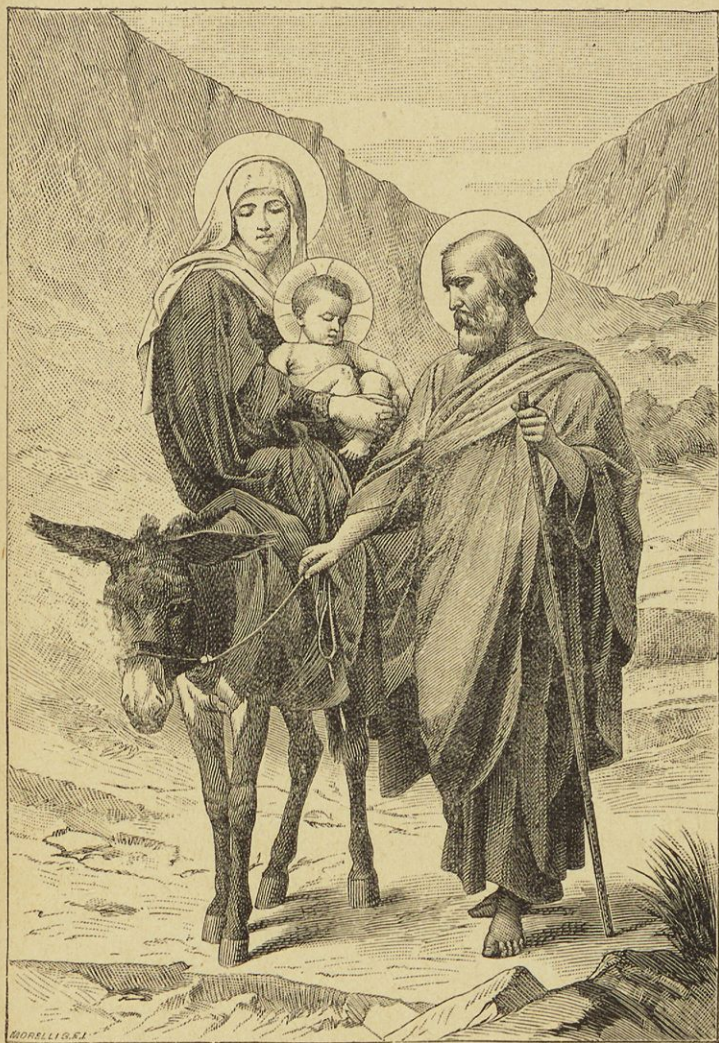
V-Názáreti je máli Jezus tiho, v-szamoti zsivo pri roditelaj. Krotek, mili i dober szin je bio; z-pokornim i dobrim oponásanyom je drügoj deczi példo dáó, i vszáki cslovek je lübo nyega.

Za ponávlanye : 1. Ka csini tiszti, ki szám rad ne guscí isztine? (57.) Ka vcsini molíti? (113.) Gda molimo pobožno? (114.) Stera je náj plemenitejsa molítev? (115.) 2. Ka zná i ka vídi Bóg? (7.) Kakda zovémo ono szkrb, z-sterov sze Bóg szkrbi za szvejt? (30.) 3. Ka sze prepovedáva po pétoj zapóvedi? (98.) Ka szo angelje? (34.) Kakda zovémo tiszte dobre angele, steri nász poszebno csuvajó? (40.) Jeli nász lübijje angelje csuvarje? (41.) Ka szmo duzsni szvojemi angeli csuvári? (42.)

13.*

Dvanájszt lejt sztár Jezus vu czérkvi. — Zsidovje szo vu czejlom országi szamo *edno* czérkev meli, nájmre v-Jeruzsálemi. Vszáki (gori zrasceni) zsidov je tá mogao idti *velike szvetke*.

Gda bi máli Jezus *dvanajszet* lejt sztár bio, roditelje nyegovi na vüzenszke szvétke v-Jeruzsálem

Szvéta familia v-Egyptom pobegne.

idócsi, szo nyega tüdi szebov zéli. Po szvetkaj szo zsi-dovje pálig domó sli. Mária je z-zsenszkami sla, József je pa z-moskimi só. Ali máli Jezus je nej bio zsnyma. I nyidva szta to niti v-pamet nej zelá; ár je Mária to stímala, ka Jezus z-Józsefom ide, József je pa to miszlo, ka je z-materjov. Zse szta eden dén dalecs sla, i szamo szta te v-pamet zela presztrasse-niva, ka máloga Jezusa nega.

Zsalosztyniva sztarisa szta sze taki nazáj v-Jeruzsá-lem povrnola, i vsze povszédi szta ga iszkala. I po trej dnévi szta ga najsla vu czérkvi. Tam je szedo med vucsitelmi, stere je szpitávaó i poszlüsao. I máli Jezus je tak lepó i csedno odgovárjáo na nyihova pítanya, da szo sze vszi csüdüvali nad nyegovov modrósztjov.

Mati je te eto právila Jezusi:

— Szinek! zakaj szi nama to vesino? Glej, ocsa tvoj (hrániteo) i jasz szva zsalosztno iszkala tebé.

Bozsi szinek je krotko etak odgovoro:

— Ka je, ka szta me iszkala? Jeli szta nej znala, ka je meni v-hizsi *mojega Ocsé* potrejbno biti?

Z-etimi recsmi je Jezus ocsiveszno nazvejszto, da je on *Bozsi szin*.

Zatém sze je Jezus z-roditelmi nazáj povrno v-Náza-ret gde i lepó sze je povéksaváo nej szamo vu tejli, nego i v-modrószti i miloscsi pri Bôgi i lüdmi.

Za ponávlanye: Ka sze zapovidáva i ka sze prepovidáva po trétyoj zapovedi? (96.) Ka sze zapovidáva po strtoj zapovedi? (97.)

Jezus zacsne szvoje delo. — Lejta szo minóla i máli Jezus je 30 lejt sztar posztao. Teda sze je napóto z-Nazareta i zacsno je szvoje delo. Prehodo je czejli

Dvanájszet lejt sztar Jezus vu ezerkvi.

ország. Vsze povszédi *je vcsio i vrácsó*. Vcsio je, ka moremo vervati, ka sze vüpati i ka csiniti, csi sze scsémó zvelicsati. Betézsne, nejme, szlejpe, plantave je szvojov recsjov zvrácsó i na nyegovo zapovid szo mrtvi na zsitek sztanolí. Gda bi lüsztvó vidilo ete *csüde*, vnozsinó betézsnih szo prineszli k-Jezusi. Jezus je szvojó rokou na betézsne polozsó i taki szo sze zvrácsili.

(62.) Ka je vcsio Jezus Krisztus?

Jezus Krisztus je to vcsio, ka moremo *vervati*, ka sze *vüpati* i ka *csiniti*, naj sze zvelicsamo.

★

Jezusóvi verniczje i nepriátelje. — Doszta lüdi je *vervalo* ka je Jezus Bozsi szin i ka je Odküpiteo, steroga je Bôg poszlaó na szvejt. Jezus je zsnyih 12 vö odebrao; tej szo bili nyegóvi *vucseniczke*, ali *dvanájszti apostolje*, steri szo v-szako meszto naszledüvali Jezusa. Ali doszta je bilou táksi tüdi, ki szo *nej vervati*, ka bi on Odküpiteo bio. Tej szo pa bilí nyegóvi *nepriátelje*. Etaksi szo bilí zsidovszki popevje i pizmóznánczi.

(82.) Jeli zadoszta na zvelicsanye, csi szamo verjemo?

Nej je zadoszta na zvelicsanye, csi szamo verjemo, nego szmo duzsni tüdi obdrzsati *zapóvüdi*.

(83.) Stere szo one zapóvüdi, ka szmo je duzsni obdrzsati?

One zapóvüdi, ka szmo je duzsni obdrzsati, szo ete:

1. *glávna* zapóvüdi,
2. *deszétere* zapóvüdi,
3. *petére* zapóvüdi.

Jezus betezsne vrácsi,

Jezusova prva csüda na Kánanszkoj szvádbi. — V-ednoj Kána imenüvanoj obcsini je szvádba bila, na stero je pozváni bio Jezus tüdi z-materjov i z-vucsenikmi. Na velikom gosztüvanyi je doszta gosztov biló. Ali na ednok je szamo zmenkalo vino, i domácsi szo vu velko nevoló prisli. Mária je te na tihoma eto pravila Jezusi :
— Nemajo vína.

Jezus je poszlühno prosnyo szvoje materé i zapovedao je szlugom, naj napunijo z-vodóv sészt veliki kameni vejder. Gda bi to vesinoli, velo je szlugom Jezus :

— Zájmlite zdaj, i neszte sztarisini !

Sztarisina je kostao to pitvino i za naj bógse víno je najso. Jezus je tak z-szvojev Bozsánszkov oblásztjov vodó na vino obrno. To je bila *prva nyegova csüda*, steroj je pokazao, da je Bog. I vnogi szo v-nyem vervali.

(10.) Ka je mogócsi Bóg vesiníti ?

Bóg je *vsze mogócsi vesiniti*, ka li sesé, ár je On *vszámogócsi*.

Náimszkoja mladéncza gori obüdejnye. — Jezus je v Jeruzsálem so na riszálszke szvetke. Na póti pri vrátaj *Naim* zvánoga várasa sze je szreo z-ednim szprévodom. Edne sziróte dovicze jedinoga sziná szo neszli na czintor. Jezus sze je szmilüvao nad szirótov doviczov materjov i pravo je nyoj :

— Ne jócsi sze !

Jezus vodou na vino obrně.

Zatém je pa tá sztopo k-mrtveczi i pravo je:

— Mladéncz! tebi velim, sztani gori!

I taki je *na zsitek sztano*, ki je mrtev bio. Szpředniczke szo sze pa z-esüdüvanyom i sztráhom napunili, vidívsí tó veliko csüdo.

17.

Jezus ftisa vihér. — Jezus je eden vecsér z-vucsenikmi v-ládji prejk velike *Genezáret* imenüvane jezere steo idti. Vucseniczke szo veszláрили, on szi je pa, da je trüden bio, v-ládji doli légao i zászpaó je.

Zse szo dalecs plavali, gda sze je na nágli veliki szláp i sztrahoviten vihér zdígnó. Válóvje szo málo ládjiczó zse szkoron zelejali. Vucseniczke szo sze sztrasno zbojali. Trepetajócsi szo obüdili szpájocsega Zvelicsitela, govorécsi:

— Goszpodne! odszlobodi nász, ár pogiblemó.

Jezus je mirno gori sztano i eto pravo:

— Ka sze bojíte? Vi mále vere! (Vejm szam z-vami!)

I zatém je z-ednov recsjov vihér ftisao.

Na ládji bodocsi lüdjé szo z-esüdüvanyom i sztráhom glédali na Jezusa, i nyihova vüsztá szo sze na etakse pítanye odprla:

— *Sto* je té, ki vötri i morji tüdi zapovedáva? . . .

(60.) *Sto* Jezus Krisztus?

Jezus Krisztus je drüga Bozsánszka persóna, *Bogá jedí-norodjen Szin*, ki je za nász z-cslovekom posztáo.

18.

«Ocsa nas» i glávna zapovid. — 1. Jezus je doszta molo, i csesztokrat je opominao szvóje poszlüsavceze, naj oni tüdi molijo.

Jezus gori obüdi Naimszkoga mladéncza.

Ednók szo pa vucseniczke proszili Jezusa, naj je navcsi *moliti*.

Zvelicsiteo je etak odgovoro:

— Gda molite, eto pravite: Ocsa nas, ki szí vu nebészaj szvétí sze imé Tvoje, prídi králesztvo Tvoje, bojdi vola Tvoja, kak na nébi, tak i na zemli. Krüha nasega vszakdenésnyega dáj nam ga dnesz. Odpüsztí nám dugé nase, kak i mi odpüscsamo duzsníkom nasim. I ne vpelaj nasz vu szküsáványe, nego oszlóbodi nász od hüdoga. Amen.

2. Ednók je pa eden v-právdi vucseni prisao k nyemi i pitao je:

— Goszpodne! stera je ta náj véksa zapovid?

Jezus je etak odgovoro:

— *Lübi Goszpodnoga Bogá tvojega z-czejloga, szrczá tvojega, z-czejle düse tvoje, i zevsze moucsi tvoje.* Eta je prva i náj véksa zapovid. Ta drüga je pa priszpodobna k-toj ino je etak: *Lübi blizsnyega tvojega, liki szamoga szebé.* V-etivi dvej zapovedi szo ove vsze notri.

(113.) Ka vesini molíti?

Moliti teliko vesini, kak k-*Bógi gücsati*, naj od Nyega kaj prószimo, ali Nyemi kaj zahválímo.

(15.) Stera je náj plemenitejsa molítev?

Náj plemenitejsa molítev je *Ocsa nas*.

(84.) Kakda je glávna zapovid?

Glávna zapovid je etak: *Lübi Goszpodna Bogá tvojega z-czejloga szrczá tvojega, z-czejle düse tvoje i zevsze mócsi tvoje. Lübi blizsnyega tvojega kak szamoga szebé.*

(85.) Ka zselej glávna zapovid?

Glávna zapovid je tou zselej, naj lübito *Bogá i blizsnyega*.

Vihér na jezeri Genezaret.

- (86.) Zakaj szmo duzsni Bogá lúbiti?
 Zato szmo duzsni Bogá lúbiti:
 1. ár je Bôg náj vekse dobro,
 2. ár od Bogá szhája (pride) vsze dobro,
 3. ár je Bôg zapovedao naj Nyega lúbimo.
- (87.) Kakda moremo Bogá lúbiti?
 Bogá moremo lúbiti *od vszega náj bole.*
- (88.) Z-kém pokazsemo, da Bogá lúbimo?
 Z-tém pokázsemo, da Bogá lúbimo, esi *dobro csinimo, hűdoga sze pa ogiblemo.*
- (89.) Sto je nás blizsnyi?
 Nas blizsnyi je *vszaki cslovek* (nikoga nej vö vzévsi).
- (90.) Gda lúbimo blizsnyega, kak szamoga szebé?
 Blizsnyega lúbimo kak szamoga szebé, esi *nyemi* ono csinimo, ka szebi zselejmo.
- (108.) Jeli moremo zapovedi obdrzsati z-szvoje mócsi?
 Zapóvedii *nemremo* obdrzsati z-szvoje mócsi, nego k-tomi *Bozso miloscsso* potrebújemo.
- (79.) Ka je miloscsa?
 Miloscsa je Bozsa *pomoucs* i *dűseven dár*, steri
 1. preszvejti naso pamet i na dobro magne naso voló,
 2. poszveti naso dűso.
- (109.) Po kom dobímo náj bole Bozso miloscsso?
 Bozso miloscsso dobimo náj bole *po szvesztlwáj* i *po molitvi.*

19.

Jezusová lúbézen proti deczi. — Ednók je nikeliko pobožnsni zsenzsk szvojo deczo k-Jezusi neszlo, da bi je blagoszlovo. Jezus je tiszti dén doszta vsio, i jáko trűden bio. Vucseniczke szo záto nej steli to deczo k-trűdnomi Zvelicsiteli pűsztití. Ali Jezus je eto pravo:

Jezusova lübézen proti deczi.

— Püsztite te mále k-meni pridti, *ár je táksih nebeszko králesztvo.*

I z-lübéznosztjom je k-szebi obino nekriviesno desiczo i blagoszlovo je nyé.

20.

1. Jezusa nepriátelje i szlednyi vüzen. — *Tri lejta* je vesio, vrácso i hodo Jezus v-zsidovszkom országi. Ne-zracsúnane, velike esüde vidívsí, vnogi-vnogi szo vervali vu Jezusi. Drügi szo pa sli k-Jezusovim nepriatelom, zsidovszkim popevom i pizmoznáneczom, i povedali szo nyim vsze, ka je Jezus csinio. Na to szo tej vküp pózvali szpráviscse i pravili szo:

— Ka nám je csiniti? Ete cslovik prevecs doszta esüd dela.

Dokonesali szo záto, ka Jezusa *morijo.*

Da bi v-strtoga leta szprotoletji *vüzenszki* szvétki prisli, Jezus je z-vucsenikmi v Jeruzsálem só. Z-vucsenikov eden: odajnik *Judás* je te zse za 30 szreberni pejnez obecsao Jezusovim nepriatelom, ka nyim Zvelicsitela v roke dá.

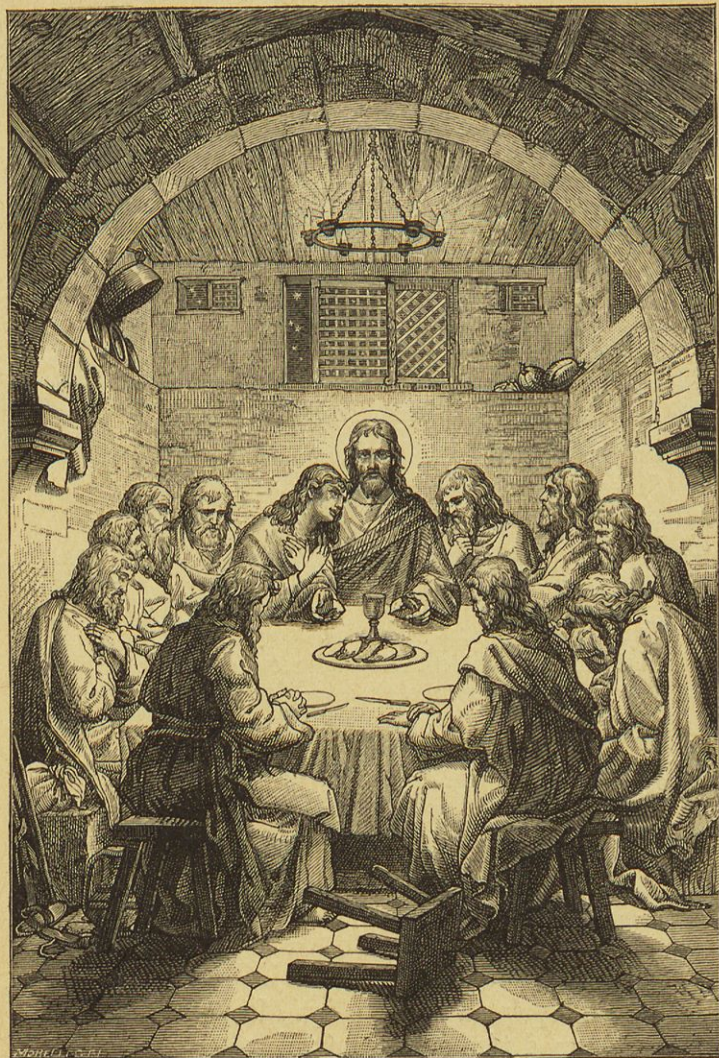
2. Szlednya vecsérja i nasztávlénye Oltárszkoga szvesztva. Pred vüzmom tiszti *csetrtek* vecsér je Jezus zvucsenikmi vu ednoga szvojega dobroga csloveka hizso só, da bi *vüzenszkoga ágnyecza* jeli.

Pri vecsérji je Jezus v-roke zeo *krüh*, blagoszlovo ga je i razdejlo ga je med vucseníkmi z-etimi recsmí:

— Vzemte i jejte, *eto je moje tejlo.*

I na ete recsí sze je *krüh* na Jezusovo *tejlo* obrno.

Zatém je v-róke zeo *z-vinom* pun kelih, toga je tüdi blagoszlovo i vucsenikom ponüdo, govorécsi:

Szednya vecsérja.

— Pijte z-toga vszi, ár je to moja krv, stera sze za vnoqe prelejé na odpüscsenyé grehov.

I na ete recsí sze je víno na *Jezusovo krv* obernolo.

Taki zatém je Jezus eto pravo:

— *To csiníte na moje szpominanye.*

Tak je nasztavo szladki Zvelicsiteo na szlednoyq vecsérji *áldov szvéte mese* i Oltárszko szvesztvo, ka bi vszigdar z-nami bio pod krühsnim i vinszkim kejpom.

(110.) Keliko je szvesztv?

Szedem je szvesztv; 1. krszt, 2. potrdjenyé (férma), 3. oltárszko szvesztvo, 4. pokóra, 5. szlednye názanye, 6. czérkveni réd, 7. hizsni zákon.

(111.) Sto je nasztavo szvesztva?

Szvesztva je nasztavo *Goszpon Jezus Krisztus.*

(112.) Na koga je zavüpao szvesztva Goszpon Jezus Krisztus?

Goszpon Jezus Krisztus je zavüpao szvesztva na krsztsánszko, katholicsánszko sz. mater czérkev.

(105.) Ka je (katholicsánszka) sz. mati czérkev?

(Katholicsánszka) sz. mati czérkev je vszejh krsztseni-kov veliko szprávisese (dřüstvo), steroga gláva je *pápa.*

(106.) Sto je nasztavo sz. mater czérkev?

Sz. mater czérkev je nasztavo *Jezus Krisztus.*

21.

Odajszto Judásovo i vlovlenyé Jezusa. — Hüdomi Judási je Jezusova velika lübézen nej v-szrczé szégnola. Gori je sztano od sztola i odiso je, da zsidovszkoga szprávisesa szluge pripela na szvojega Mestra.

Jezus je med tém z vucseníkmi vö odisao z-várasa na *Olivejski brejg* i tam je pobožno Bogá molo.

Jezusa vlovijo.

Okóli pol nócsi je priso Judás szvojimi lüdmi. Te odajnik je na póti eto pravo szlugom:

— Koga küsnem, *on je, printe ga.*

Z-tém je k-Jezusi sztopo i küsno ga je, Jezus je odajniki v-ocsi poglédno i na tihoma pravo:

— Judás! tak *z-küszom* odás mené? . . .

Zatém je pa batrivno pred szluge sztópo i pitao je nyé:

— Koga iscsete?

— Jezusa nazarenszkoga — odgovorili szo oni.

— Jasz szam! — pravo je Jezus z-táksim Bozsím poglédom, da szo vszi názdrt sli i na zemló szpadnoli.

Ali Jezus je nej zsivo z-szvojov Bozsov oblásztjov, nego sze je dopüsztó vlovíti i zvézati. I da bi ga zvézali, pelali szo ga v-Jeruzsálem.

Presztrasseni vucseníčzke szo pa razbejsali i szamo szta *Peter* pa *János* naszledüvala Jezusa ozdálécs.

22.

Jezusa na szmrt oszoudijo i mantrájo. — Orozsnáti szlugi szo Jezusa pred zsidovszkoga visesnyega popa i pred nyegovo szpráviscse pelali. Tej szo nekrivicsnoga Zvelicsitela na szmrt oszódili.

V-pétek zaütra szo pa Jezusa k-Pilátusi, k-nameszt-niki rimszkoga czaszara pelali. Pilátus je nekrivicsnoga Jezusa nej steo na szmrt oszóditi. Ali zsidovje szo po szili Jezusa na szmrt proszili i v-edno kricsali:

— Raszpi ga! Raszpi ga!

Na szlednye je tak i Pilátus Jezusa *na szmrt oszódo.*

Zatém szo rimszki vojáczke szíromáka Zvelicsitela z-gvanta szlekli i neszmileno zbicsüvali. Trnavo koróno szo tüdi nyemi na glavó potézsili, erdécsi pláscs na

Zsidovje Jezusa na smrt prosijo od Pilátusa.

nyega vrgli, trsztikó nyemi v-roke djáli, i spotali sze zsnýega, naj sze veszéli, ár je krao.

— Zdrav bojdi krao zsidovszki! pravili szo nyemi i-plüivali szo ga, plüszkali szo ga.

Etaksi grdi spot je trpo Jezus Szin Bozsi *za nász*. I on, ki je mrtve na zsítek znao obüditi, je vsze to mírovno pretrpo.

(61.) Zakaj je szin Bóg z-cslovekom posztao?

Szin Bóg je z-cslovekom posztao,

1. naj bi nász *ucsio*,

2. naj bi nám dobro *példo dáó*,

3. naj bi za nász *trpo i mro*.

(63.) Ka je trpo za nász Jezus?

Jezus je za nász vnoge i velike *moke* trpo, dokees je mro *na krizsnom drejvi*.

(64.) Zakaj trpo i mró Jezus?

Jezus je záto trpo i mró, naj bi nász *odkúpo*.

(66.) Od koj nász je odkúpo Jezus?

Jezus nász je odkúpo *od greha i od vekivecsne kastige*.

23.

Jezusa na krizs raszpétijo. — Blüzi Jeruzsálema je bio eden brejg z-pecsine, steroga imé je bilou *Kálvária*. Eszi szo pripelali Jezusa v-pétek *opoldné* i zsnyim vrét dvá razbojnika. Tri krizsna drejva szo posztavili gori. Na dvej kre szkraja szo raszpnoli dvá razbojnika, na szrejdnye pa Jezusa. Sziromáki dobromi Zvelicsiteli szo szkóz rók i nóg velike czveke vdarili i tak szo ga pribili na krizs.

Jezus merjé. Tri vöre je viszo Jezus na krizsnom drejvi, grozne *moke* trpécsi. Na szlednye *ob 3 vöri po pol dnévi* je gori szkricso i mro. V-onoj megnyeni

Jezus na krizsi.

je neba tmicsna posztánola, zemla sze je trószila, pecsine szo pokale, grobi szo sze odpérali i vnogi mrtvi szo gori sztanoli.

Okouli krizsa sztojécse vnogo lüsztvó je zdaj previ-dilo, *da je li Bozsi szin bio on*, steroga szo mórili, i v-prszí sze bijécsi z-sztráhom szo razísli.

24.

Jezusa v-grob polozsijo. — Da bi Jezus mró, verni nyegovi priátelje szo doli vzéli nyegovo tejlo z-krizsa i polozsili szo je v-eden z-pecsine vö zoszekani grob. Pred dveri groba szo pa priválali eden velki kamen, i tam je lezsalo Jezusa mrtvo tejlo od pétek vecséra do zorje nedele. Zsidovszko szprávisese je k-grobi escse sztrázso tüdi posztavilo.

Jezusa gori sztánejnje. — V-nedelo v-zorjo sze je Goszpon Jezus na zsítek prebúdo i odicseno je z-groba gori sztano. Angel Goszpodnov je pa doli prisao z-nébe i odválao je veliki kamen, naj vszáki vídi, da je grob prázen. Angela pogléd je bio, liki bliszk, gvant nyegov je pa bejli bio, liki sznejg. Sztrázsarje szo sze tak presztrahsili, da szo na pol mrtvi na zemlo szpokapali.

Vsze nej dugo szo pobožsne zsenzške prisli k-Jezusovomi grobi. Angel je nyim eto pravo:

— Jezusa nega eti; gori je sztano.

25.

Jezusa v-nébo zasztoplejnje. — Po szvojem gori sztanejnji je Jezus escse 40 dni osztáo na zemli. Vu tom vrejmeni sze je csesztokrat szkázao vucseníkom i vesio je nyé.

Med drüгим je eto velo nyim:

Jezus gori sztáne.

— Idte i *ucsite* vsze národe, i *krsztsávajte nyé* vu iméni Ocsé i Sziná i Dühá szvétoga.

Gda bi pa stirideszéli dén prisao, vö je pelao vucseníke i vervajócse na olivecki brejg. Tam je szlobód zéó od nyih, blagoszlovo je nyé i zatém sze je na viszíno podigno i zsnyihovi ócsi premíno.

Tak je sztópo Jezus Krisztus, nas drághi Zvelicsiteo, vu nebésza, tá, odket je prisao. I tam szedi zdaj na deszniczi Bogá Ocsé. Odnet *pride pá* nazáj na konczi szvejta z-Bozsov zmosznosztjov i nebeszkov dikov, szódit lüdí, za stere je zsívo, trpo i mró, i stere je *tak jáko lübo*.

Za ponávlanye : Ka je szvéta mati czérkev? (105.) Ka je cio csloveka zsitka? (48.) Ka razmimo po vekivecsnom zvelicsanyi? (49.) Kakda zadobímo vekivecsno zvelicsanye? (50.)

(69.) Gde je Goszpon Jezus?

Goszpon Jezus je *vu nebeszaj* (na deszniczi Bogá Ocsé.)

(70.) Jeli nazáj pride pá Goszpon Jézus?

Goszpon Jezus pa nazáj pride *na konczi szvejta*.

(71.) Zakaj pride pá nazáj Goszpon Jezus na konczi szvejta?

Goszpon Jezus záto pride nazáj na konczi szvejta, ka vsze lüdí *oszódi*.

(72.) Kakda sze zové na konczi szvejta drzsána szódba?

Na konczi szvejta drzsána szódba sze zové *szlednya szódba*.

(73.) Ka de sze godilo po szlednyoj szódbi?

Po szlednyoj szódbi do dobri *vu nebeszko králesztvo* sli, hüdi sze pa *na pekeo szünejo*.

(74.) Ka je nebeszko králesztvo?

Nebeszko králesztvo je *vekivecsnoga blázsensztva* meszto.

(75.) Ka je pekeo?

Pekeo je *vekivecsnoga mantránja* meszto.

Jezusa v-nébozasztoplejnye.

MOLITVI.

1. Prekrizsanye.

Vu iméni Ocsé † i Sziná † i Dühá szvétoga. Ámen.

2. Ocsa nas, ali Goszpodnova molitev.

Ocsa nas, ki szi vu nebészaj,

1. szvéti sze ime Tvoje,
2. prídi králesztvo Tvoje,
3. bojdi vola Tvoja, kak na nébi, tak i na zemli.
4. Krüha nasega vszakdenésnyega dáj nám ga dnesz.
5. Odpüsztí nám dugé nase, kak i mi odpüsesamo duzsníkom nasim.
6. Ne vpelaj nász vu szküsávanye,
7. nego oszlóbodi nász od hüdoga. Ámen.

3. Zdrava bojdi, ali Angelszko pozdravlejnye.

1. Zdrava bojdi Mária, miloscse puna. Goszpon je z-tebom. Blagoszlovljena szi ti med zsenámi, i blagoszloven je szád tejla tvojeja, Jézus.

2. Szvéta Mária, mati Bozsa, moli za nász grehsnike zdaj, i vu vöri szmrtni nase. Amen.

4. *Jasz verjem ali apostolszke vere-vadliivanye.*

1. Jasz verjem v-ednom Bôgi: v-Ocsi vszamogócsem, v-sztvoriteli nébe i zemle,

2. i vu Jezusi Krisztusi, v-Szini nyegovom jedinom, Goszpódi nasem,

3. ki sze je poprijao od Dühá szvétoga, poródo sze je od Devicze Márie,

4. Moke je trpo pod Pontezius Pilátusom, raszpét je, mro je, i pokopan je;

5. sztópo je doli na pekle, na trétyi dén je gori sztano od mrtvi;

6. sztópo je vu nebésza; szedi na deszniczi Boga Ocsé vszamogócsega;

7. odnet príde szódit zsive i mrtve.

8. Verjem vu szvétom Dühi,

9. szvéto krsztsanszko katholicsanszko mater czérkev, szvéczov obsinsztvo,

10. grehov odpüscsejnye,

11. tejla gori sztanejnye,

12. i zsitek vekivecsen. Amen.

5. *Angel Goszpodnov.*

(V-gojdno, opoldné i vecsér, gda zvonijo, eto trbej moliti.)

1. Angel Goszpodnov je nazvejszto Márii, i poprijéla je od Düha szvétoga. — Zdrava bojdi Mária! miloscse puna. Goszpon je z-tebom. Blagoszlovlena szti Ti med zsenámi, i blagoszlovlén je szád tejla tvo-

jega, Jezus. Szvéta Mária, mati Bozsa, moli za nász grehsnike zdaj, i vu vöri szmrtni nase. Ámen.

2. Ovo szlüzsbenciza Goszpodnova, naj mi bode poleg rejcsi tvoje. — Zdrava bojdi Mária! miloscse puna itd.

3. I Rejcs je z-tejlm vesinyena, i prebivala je med nami. — Zdrava bojdi Mária! miloscse puna itd.

Moli za nász szvéta Bogárodicza, — da vrejdni pozstánemo obecsanyá Krisztusovoga.

Miloscso tvojo, proszimo Te Goszpodne, vlej vu nase pameti, da ki szmo po Angelszkom nazviscsáványi Krisztusa Sziná tvojega tejla oblecsenyé szpoznali, po nyegovi mokaj, i krizsi vu diko gori sztanejnya pripelani bodemo. Po nasem Goszpodni Jezusi Krisztusi. Ámen.

—

Vecsér za vu purgatoriumi trpécse düsicze escse eden Ocsa nas i Zdrava bojdi Mária molimo i na konczi eto pravimo :

Preminócsih vernih düsicze po Bozsoj miloscsi naj poczivajo vu méri. Amen.

6. Pobüdejnye vere, vüpanya i lübavi.

Oh moj Bôg! verjem vu Tebi, ár szí Ti vekivecsna praviczá.

Oh moj Bôg! vüпам sze vu Tebi, ár szí Ti nezskoncseña milosztivnoszt.

Oh moj Bôg! lüбim Tebé, ár szí Ti naj véksa dobróta.

7. *Rána molitev.*

Ka szi tó nócs pazo na mé,
 Hvála tebi oh dober Bôg;
 Z-szrczá Te molim i proszim:
 Nezemi z-mé tvoji rôk:

Naj dobro bó, ka bom csinio,
 Ka bom gúeso, i miszlo,
 Naj mi szrczé ne pokvari
 Nikakse húdo delo. Ámen.
 Oesa nas — Zdrava bojdi.

8. *Vecserasnya molitev.*

Gda szi doli pocsiném zdaj,
 Tebi sze zhválím,
 Za krivicze dobri Bozse!
 Odpüscsenyé proszim.

Dáj naj mi pride na ocsi
 Miroven szladek szen,
 Obecsam ka vütro bodem
 Tebi bole veren. Ámen.
 Oesa nas — Zdrava bojdi.

9. *Molitev k-Angeli csuvári.*

Proszim lepó, csuváj mené,
 Angel csuvár v-nocsi vu dné,
 Dokecs bom zsív, naj ti bodem
 Vszigdár dober i pobozen:
 Csi pa merjém, neszi tá,
 Düso moja v-nebésza. Ámen.

10. *Molitev pred jejsztvinov.* 11. *Molitev po jejsztvini.*

Blagoszlovi nász Goszpodne,
 I ete tvoji dári,
 Stere od tvoje dobróte
 K-szebi bomo jemáli.
 Ámen.

Dika hvála na vsze veke
 Eto tebi právi
 Dejte tvoje, dobri Bozse,
 Za vsze tvoje dári.
 Amen.

12. Grehe zsalüvájócsa molitev.

Bôg moj i Goszpód moj! z-globocsine szarczâ mojega zsao mi je zsao, ka szam Tebé, ki szi náj bógsi moj Ocsa i komi szam tak z-vnogov hválov duzszen z-mojov hüdóbov zbantüvao; odpüshti mi, proszim Te, i jasz mocsno odlübim, da sze pobógsam i veeskrát ne pregrehsim. Oh Jezus moj! bojdi mi na pomócs z-tvojov szvétov miloscsov. Ámen.

13. Krátke molitvi k Goszpon Jezusi.

Málicsko je moje szarczé,
Malo je preteszno,
Pridi denok, oh moj Jezus!
Vzemi szi v-nyem meszto. Ámen.

14.

Oh moj Jezus, Tebi zshivém, Tebi méram
Oh moj Jezus, zshiv i mrtev, z-czejla Tvoj szam!

15.

Lübim tebé Goszpon Jezus,
Ki szi dober ino szladki;
V-tebi verjem, v-tej sze vüпам,
Jezus mené, ne osztavi! Ámen.

16. Molitev za roditele.

Blagoszlovi drági Bozse,
Sztarise i csuváj nyé,
Povrni nyim ka szo dobra
Vesinoli oni za mé. Ámen.

17. Pobüdejnye dobroga nakanejnja.

Kaj kol' bom csinio, vszo mo delo,
Tebi áldüjem, oh moj Bôg!

—

Oh moj Bôg! vsze na tvojo dikó!

18. Hváléka.

Díka bojdi Bôgi Ocsi i Szini szvétomi Dúhi! — Kak je biló vu zacsétki, tak i zdaj, i na vsze veke. Ámen.

PRÍDAVEK.

Z-biblicski zgodb vö szpelana pitanya v-réd posztávlena.

A) Verimo!

1. Ka vsini (Bôgi) vervati?
Vervati teliko vsini, kak za isztino drzsati vsze ono, ka je Bôg nazvejszto (pravo), pa záto, ka je On nazvejszto.
2. Ka je nazvejszto Bôg z-poszebnim tálom?
Bôg je z-poszebnim tálom nazvejszto:
 1. Ka szamo *eden* Bôg jé.
 2. Ka szo v-ednom Bôgi *tri persóne*.
 3. Ka je Ocsa *Bôg sztvóro* te szvejt.
 4. Ka je *Szin Bôg odküpo* te szvejt.
 5. Ka je *szvéti Düh Bôg poszvéto* te szvejt.
 6. Ka je düsa csloveka *nemrtelna*.
 7. Ka Bôg *lóna* to dobro, i *kastiga* to hüdo.
 8. Ka sze brezi Bozse *miloscse* niscse nemre zvelicsati.
3. Gde nájdemo na krátezi vsze ono, ka vervati moremo?
Vsze ono, ka vervati moremo, na krátezi nájdemo vu *Jasz verjem*, ali *Apostolszke vere vadlíványi*.
4. Kakda je Apostolszko vere vadlíványe?
Apostolszko vere-vadlíványe je etak: *Jasz verjem v-ednom Bôgi itd.* (Gl. na 65. liszti.)

Od Bogá i Nyegovi lasztivnoszt.

5. Sto je Bôg?
Bôg je *sztvoriteo* i *goszpód* vszega, ka jé.
6. Gde je Bôg?
Bôg je *vsze povszédi*, ár je On *vsze povszédi nazócsi bodócsi*.
7. Ka zná i ka vídi Bôg?
Bôg *vsze zná* i *vsze vídi*, ár je On *vszeznajócsi*.

8. Jeli vídimo Bogá?
Bogá *ne vídimo*.
9. Zakaj ne vídimo Bogá?
Bogá záto ne vídimo *ár je On dúh*. (On nema tešla.)
10. Ka je mogócsi Bóg vcsíniti?
Bóg je *vsze mogócsi vcsiniti*, ka li scsé, ár je On *vszamogócsi*.
11. Ka lübi i ka odürjáva Bóg?
Bóg *lübi to dobro i odürjáva to hüdo*, ár je On *szvéti*.
12. Ka csini Bóg z-dobrimi i ka csini z-hüdimi?
Bóg *dobre lóna*, hüde pa *kastiga*.
13. Kakda lóna i kastiga Bóg?
Bóg lóna i kastiga *poleg vrejdnoszti*, ár je On *pravicsen*.
14. Gda kastiga Bóg?
Bóg *vsászi preczi kastiga*, ali náj *vecskrát dugo* csáka na *po-bógsanye hüdoga csloveka*, ár je On *potrpliv*.
15. Jeli Bóg vszákoga hüdoga csloveka kastiga?
Bóg *ne kastiga vszákoga hüdoga csloveka*, nego *tisztomi od-püsztí*, steri *sze pobógsa*, ár je On *szmileni*.
16. Jeli má Bóg zacsetek, ali konec z?
Bóg *nema niti zacsetka, niti koncza*, ár je On *vekivecsen*. (Bóg je vszigdar *bio*, vszigdar *jé* i vszigdar *bode*.)
17. Jeli nász lübi Bóg?
Bóg *nász jako lübi*; On nám vszigdar *szamo dobro scsé i csini*, ár je On *neszkoncseno dober*.
18. Od koga szhája vsze dobro?
Od Bogá szhája vsze dobro.
19. Kaksi je Bóg?
Bóg je *vekivecsen, vszamogócsi, povszédi nazócsni i vszszna-jócsi*, — *szvéti, dober pravicsen, potrpliv i szmilen* — *z-ednov recsjov popolen*.
20. Jeli *jé* kaj *popolnejsega* kak Bóg?
Nega nika popolnejsega kak Bóg. On je *náj popolnejši*.
21. Jeli je *vecs od ednoga Bogá*?
Szám eden je Bóg.

Od trej Bozsánszki persón.

22. Keliko je persón vu Bôgi?
Vu Bôgi szo *tri persóne*: *Ocsa, Szin* i *szvéti Düh*.
23. Jeli szo vsze tri persóne Bôg?
Vsze tri persóne szo Bôg. *Ocsa* je Bôg, i *Szin* je Bôg, i *szvéti Düh* je Bôg.
24. Keliko Bogôv szo ete tri persóne?
Ete tri persóne szo *szám eden* Bôg.
25. Kakda zovémo tri persóne ednoga Bogá z-ednov recsjov?
Tri persóne ednoga Bogá z-ednov recsjov zovémo za *szvéto Trojsztvo*.

Od Bogá Ocsé, kakti od Sztvoritela szvejta.

(*Szvejt.*)

26. Odket je szvejt?
Szvejt je Bôg *sztvóro*.
27. Ka vsini sztvoriti?
Sztvoriti teliko vsini, kak *z-nicsesza* kaj vö prineszti.
28. Kakda je sztvaro Bôg szvejt?
Bôg je szvejt *szamo svojov volov* (szvojim z-stenjom) *sztvóro*.
To je steo *naj bode*, i taki je vsze biló.
29. Ka osini Bôg escse i zdaj za szvejt?
Bôg *gori drzsi* i *ravna te szvejt*, i *szkrbi sze* za vsze.
30. Kakda zovémo ono szkrb, z-sterov szë Bôg szkrbi za szvejt?
Ono szkrb, z-sterov *sze Bôg szkrbi* za szvejt, zovémo za *Bozse previdejnye* ali *prigledbo*.
31. Jeli sze more kaj goditi na szvejti brezi Bozse vóle?
Brezi Bozse vóle *sze nika* nemre goditi na szvéjti.
32. Kelikoféle szo Bozsa sztvorejnya?
Bozsa sztvorejnya szo dvojja féle: *nevidócsa* i *vidócsa*.

(*Angelje.*)

33. Stera szo nevidócsa Bozsa sztvorejnya?
Nevidócsa Bozsa sztvorejnya szo *angelje*.

34. Ka szo angelje ?

Angelje szo *dühovje*, steri rázum i volo majo, ali tejla nemajo

35. Zakaj je sztvóro Bôg angele ?

Bôg je sztvóro angele naj *Nyega molijo*, *Nyemi szlűzsijo* i csloveka *csuvajo*.

36. Kaksi szo bili angelje zaprva ?

Angelje szo zaprva vszi *dobri* bili, Bôg je záto nyé tüdi lűbo.

37. Jeli szo angelje vszi dobri osztanoli ?

Angelje szo *nej vszi dobri osztanoli*. Vnogi szo gizdávi posztanoli i nej szo steli Bôgi pokorni biti.

38. Z-kém je lónao Bôg dobre angele ?

Bôg je dobre angele lónao *z-vekivecsnim blázsensztvom*.

39. Kakda je kastigao Bôg hűde angele ?

Bôg je hűde angele *na pekeo szűno*. I tej szo *hűdi dühovje* z-drűgov recsjev *vrazjé*.

40. Kakda sze zovéjo oni dobri angelje, steri z-poszebnim tálom nász csuvajó ali varjejo ?

Oni dobri angelje, steri z-poszebnim tálom nász csuvajo ali varjejo, sze zovejo : *angelje csuvárje* ali *varűvácsje*.

41. Jeli nász lűbijo angelje csuvárje ?

Angelje csuvárje nász lűbijo, ár :

1. naso tejlo i naso dűso *csuvajo*.
2. nász na dobro *opominajo*,
3. za nász sze *molijo*.

42. Ka szmo duzśni szvojemi angeli csuvári ?

Szvojga angela csuvára szmo duzśni :

1. postűvati,
2. na pomócs zezávati,
3. nyegovo opomínanye naszledűvati.

43. Jeli nász lűbijo i hűdi duhovje ?

Hűdi dühovje nász nelűbijo, ár *nász na hűdo zapelávájó*, naj mi tüdi greh vesinimo i na pekeo pridemo.

(Cslovek.)

44. Stero je náj plemenitejse vidócse Bozse sztvorejnje ?

Náj plemenitejse vidócse Bozse sztvorejnje je *cslovek*.

45. Z-koj sztoji cslovek?
Cslovek sztoji z-*tejla* pa z-*düse*.
46. Na düso gledócs komi je szpodoben cslovek?
Na düso gledócs je cslovek *szpodoben k-Bôgi*.
47. Zakaj je szpodobna csloveka düsa k-Bôgi?
Záto je szpodobna csloveka düsa k-Bôgi
1. *ar je nemrtelna,*
2. *ar rázum i szlobodno volo má.*
48. Ka je czio cslovecsega zsitka?
Cslovecsega zsitka czio je *vekivecsno zvelicsanye*.
49. Ka razmimo po vekivecsnom zvelicsanyi?
Po vekivecsnom zvelicsanyi razmimo *vu nebeszkom králesztvi bodóce vekivecsno blázsensztvo*.
50. Kak dobímo vekivecsno zvelicsanye?
Vekivecsno zvelicsanye tak dobimo, esi Bogá szpoznamo, Nyega lúbimo i Nyemi szlúzsimo.
51. Ka moremo csiniti, esi Bôgi scsémo szlúzsiti?
Csi Bôgi scsémo szlúzsiti, teda *moremo nyegove zapovidi zdrzsati*.
52. Zakaj szmo tak na zemli?
Záto szmo na zemli, naj Bogá *szpoznamo*, Nyega lúbimo, Nyemi szlúzsimo i naj sze tak *zvelicsamo*, (to je vu nebésza pridemo.)
53. Kaksiva szta bilá prviva csloveka zaprva?
Prviva csloveka szta zaprva blázseniva bilá,
1. *ár szta vu Bozsoj milóscsi bilá,*
2. *ár szta nekriviesniva (dobriva) bilá i greha szta nej poznala,*
3. *ár je nyima nej trbelo mrejtí.*
54. Jeli szta blázseniva osztanola prviva csloveka?
Prviva csloveka szta nej blázseniva osztanola, ár szta *greh vcsinola*, i po grehi szta:
1. *vö szpadnola z-Bozse milóscse,*
2. *szpoznala szta hüdo,*
3. *mogla szta mrejtí.*
55. Sto vcsini greh?
Greh vcsini ki je nepokoren i *prelomi Bozso zapovid*.

56. Kakda sze veli ki je escse nej vcsino greha?
Ki je escse nej vcsino greha, on sze veli *nekrivicsen* ali *neduzsen*.
57. Ka csini, ki (szám rad) ne gucsi isztine?
Ki szám rád ne gucsi isztine, on *laga* (lazse.)
58. Jeli je szlobodno lagati?
Lagati je *nej szlobodno*, ár je vszaka lázs *greh*.

Od Bogá Sziná, kakti odküpitela szvejta.

59. Ka je imé Odküpitela?
Odküpitela je ime : Jezus Krisztus.
60. Sto je Jezus Krisztus?
Jezus Krisztus je drüga Bozsánszka persóna, *Bogá jedinorodjen Szin*, ki je za nász *z-cslovekom* posztao.
61. Zakaj je Szin Bóg z-cslovekom posztao?
Szin Bóg je z-cslovekom posztao,
1. naj bi nász *vcso*,
2. naj bi nám dobro *példo dáo*,
3. naj bi za nász *trpo i mro*.
62. Ka je vcso Jezus Krisztus?
Jezus Krisztus je tó vcso, ka moremo *vervati*, ka sze *vüpati* i ka *csiniti*, naj sze zvelicsamo.
63. Ka je trpo za nász Jezus?
Jezus je za nász vnoge i velike *moke* trpo, dokecs je mro *na krizsnom drejvi*.
64. Zakaj je trpo i mró Jezus?
Jezus je záto trpo i mró, naj bi nász *odküpo*.
65. Ka razmimo po tom, ka nász je Jezus odküpo?
Po tom, ka nász je Jezus odküpo, razmimo, da je *zadoszta vcsino Bógi za nase grehe*.
66. Od koj nász je odküpo Jezus?
Jezus nász je odküpo *od greha i od vekivecsne kastige*.
67. Sto je bila mati Jezusa Krisztusa?
Jezusa Krisztusa mati je, bila : Blázsena Devicza Mária.

68. Što je bio hrániteo Jezusa Krisztusa?
Jezusa Krisztusa hrániteo je bio *szvéti József* (zárocsnik Blázsene Devicze).
69. Gde je Goszpon Jezus?
Goszpon Jezus je *vu nebészaj* (na deszniczi Bogá Ocsé.)
70. Jeli nazáj pride pá Goszpon Jézus?
Goszpon Jezus pa nazáj pride *na konczi szvejta*.
71. Zakaj pride pá nazáj Goszpon Jezus na konczi szvejta?
Goszpon Jezus záto pride nazáj na konczi szvejta, da vsze lüdi *oszódi*.
72. Kakda sze zové na konczi szvejta drzsána szódba?
Na konczi szvejta drzsána szódba sze zové *szlednya szódba*.
73. Ka de sze godilo po szlednyoj szódbi?
Po szlednyoj szódbi do dobri *vu nebeszko králesztvo* sli, hüdi sze pa *na pekeo szünejo*.
74. Ka je nebeszko králesztvo?
Nebeszko králesztvo je *vekivecsnoga blázsensztva* meszto.
75. Ka je pekeo?
Pekeo je *vekivecsnoga mantránya* meszto.

Od Dühá szvétoga, kakti poszvecsitela szvejta.

76. Što posvétí csloveka?
Csloveka *Düh szvétí* poszvétí.
77. Što je Düh szvétí?
Düh szvétí je szvétoga Trojsztva *trétya persóna*.
78. Z-kém poszvétí Düh szvétí csloveka?
Düh szvétí csloveka poszvétí *z-Bozsov miloscsov*.
79. Ka je miloscsa?
Miloscsa je Bozsa *pomoucs* i *düseven dár*, sterí
1. preszvejti naso pamet i na dobro magne naso voló,
2. poszveti naso düso.
80. Zakáj nám dá Düh szvétí miloscsa?
Düh szvétí nám záto dá miloscsov, *naj dobri bodemo* i *naj sze zvelicsamo*.

81. Jeli sze zvelicsamo brezi Bozse miloscse ?
Brezi Bozse miloscse sze *nezvelicsamc*.

B) Obdrzsávajmo zapovidi !

82. Jeli je zadoszta na zvelicsanye, esi szamo verjemo ?
Nej je zadoszta na zvelicsanye, esi szamo verjemo, nego szmo duzsni tüdi zdrzsati *zapovidi*.
83. Stere szo one zapovidi, ka szmo je duzsni zdrzsati ?
One zapovidi, ka szmo je duzsni zdrzsati, szo ete :
1. *glávna* zapovid,
2. *deszétere* zapovidi,
3. *petere* zapovidi.
84. Kakda je glávna zapovid ?
Glávna zapovid je etak : *Lübi Goszpodna Bogá twojega z-czejloga szarczä twojega, z-czejle düse tvoje i zevsze mócsi tvoje*.
85. Ka zselej glávna zapovid ?
Glávna zapovid tou zselej, naj lübito Bogá i blizsnyega.
86. Zakaj szmo duzsni Bogá lübiti ?
Zato szmo duzsni Bogá lübiti :
1. ár je Bóg naj véksa dobrotá,
2. ár od Bogá szhája (pride) vsze dobro,
3. ár je Bóg zapovedao naj Nyega lübito.
87. Kakda moremo Bogá lübiti ?
Bogá *od vszega naj bole* moremo lübiti.
88. Z-kém pokázsemo, da Bogá lübito ?
Z-tém pokázsemo, da Bogá lübito, esi *dobro csinimo, hüdogá sze pa ogiblemo*.
89. Sto je nás blizsny ?
Nas blizsny je *vszaki cslovek* (nikoga nej vö vzévsí).
90. Gda lübito blizsnyega, kak szamoga szebé ?
Blizsnyega lübito kik szamoga szebé, esi *nyemi* ono csinimo, ka szebi zselejmo.

91. Stere szo deszétere Bozse zapovidi?

Deszétere Bozse zapovidi szo ete:

Jasz szam Goszpodin Bóg tvoj:

1. Nemaj drúgi Bogôv pred menov. Ne napravljaj szi zrejzani kejpov, ka bi nyé molo.
2. Goszpodna Bogá tvojega iména zamán gori ne ezemi.
3. Szédmi dén poszvėti.
4. Postúj Oceso tvojega i mater tvojo.
5. Ne móri.
6. Ne praznűj.
7. Ne kradni.
8. Ne gúcsi krivoga szvedocsánsztva proti tvojemí blizsnyemi.
9. Ne pozseli zsené tvojega blizsnyega.
10. Ne pozseli lűczkoga blága.

92. Sto je dáo deszétere zapovedi?

Deszétere zapovedi je *szám Bóg dáo*.

93. Ka sze zapovidáva po prvoj Bozsoj zapovedi?

Po prvoj Bozsoj zapovedi sze zapovedáva, naj szamo *ednoga právoga Bogá postújemo i molimo*.

94. Ka sze prepovedáva po drúgoj Bozsoj zapovedi?

Po drúgoj Bozsoj zapovedi sze prepovedáva, naj Bozse imé *neposteno* ali *brezi potrejbcsine* vö ne povemo.

95. Steri je szédmi dén?

Szédmi dén je nedela.

96. Z-kém moremo nedelo poszvetiti?

Z-tém moremo nedelo poszvetiti, ka moremo:

1. *szvéto meso i predgo* poszlűsati,
2. ka neszмимо *zsmetnejsega dela* csiniti.

97. Ka sze zapovedáva po strtoj zapovedi?

Po strtoj zapovedi sze zapovedáva naj nase *roditele* i *voditele* postújemo, lűbimo i nyim pokorni bomo.

98. Ka sze prepovedáva po pétoj zapovedi?

Po pétoj zapovedi sze prepovedáva, náj blizsnyemi *vu tejlí* ali *vu dűsi kvára* ne vesinimo (tó je prepovedáva sze: lűdomorsztvo, zadocslivost, szrditoszt, drúge bantűvati i drúge na greh zapelati).

99. Ka sze prepovedáva po sésztoj (i devétoj) zapovedi?
Po sésztoj (i devétoj) zapovidi sze prepovedáva vszako *nedosztojno* i *necsiszto* mislejnye, govorejnye i csinejnye.
100. Ka sze prepovedáva po szedmoj (i deszétoj) zapovedi?
Po szédmoj (i deszétoj) zapovedi sze prepovedáva, naj blizsnyemi *kvára nevcsinimo*.
101. Ka moremo csiniti z-lüczkim blágom?
Lüczko blágo moremo nazáj dati szvojemi imajiteli.
102. Ka sze prepovedáva po ószmoj zapovedi?
Po ószmoj zapovedi sze prepovedáva, lagati i na blizsnyega nasega húdo gúcsati.
103. Kakda szo petére czérkvene zapovedi?
Petére czérkvene zapovedi szo etak:
1. Od szvéte materé czérkvi nasztávlene i zapovedane *szvétké poszvéti*.
2. Vszaki szvétek *szvéto meso* pobozsno poszlúsaj.
3. Zapovejdane *posztné dnéve* obdrzsáváj, ino sze od nike jejsztvine *zadrzsáváj*.
4. Grehe tvoje vszako leto poleg szvéte materé czérkvi právde tvojemí lasztivnomi szpovedníki *vadlúj* i náj menye ednouk okoli vüzma *oltárszko szvesztvo k-szebi primí*.
5. Prepovejdane dní gosztüvanya ne szlúzsi.
104. Sto nám je dáo petére czérkvene zapovidi?
Petére czérkvene zapovidi nám je dála *szv. mati czérkev*.
105. Ka je (katholicsánszka) sz. mati czérkev?
(Katholicsánszka) sz. mati czérkev je vszejh krsztsenikov veliko szprávisese (drüstvo), steroga gláva je *pápa*.
106. Sto je nasztavo sz. mater czérkev?
Sz. mater czérkev je nasztavo *Jezus Krisztus*.
107. Ka vcsiní, ki zapóvedí szám rad prelomi?
Ki zapóvedí szám rad prelomi, on *greh vcsini*.
108. Jeli moremo zapovedi obdrzsati z-szvoje mócsi?
Zapóvedí *nemremo* obdrzsati z-szvoje mócsi, nego k-tomi *Bozso milosceso* potrebújemo.
109. Po kom dobímo náj bole Bozso milosceso?
Bozso milosceso dobímo náj bole *po szvesztváj* i *po molítvi*.

C) Zsivmo szvesztvami i molmo Bogá!

110. Keliko je szvesztv?

Szedem je szvesztv: 1. krszt, 2. potrdjený (férma), 3. oltárszko szvesztvo, 4. pokóra, 5. szlednye názanye, 6. czérkveni réd, 7. hizsni zákon.

111. Sto je nasztavo szvesztva?

Szvesztva je nasztavo Goszpon Jezus Krisztus.

112. Na koga je zavüpaó szvesztva Goszpon Jezus Krisztus?

Goszpon Jezus Krisztus je zavüpaó szvesztva na krsztsánszko, katholicsánszko sz. mater czérkev.

113. Ka vesini moliti?

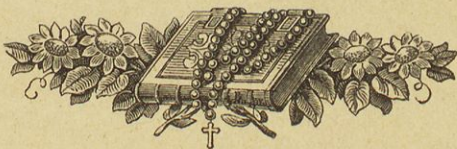
Moliti teliko vesini, kak k-Bógi gúcsati, naj od Nyega kaj prószimo, ali Nyemi kaj zahválimo.

114. Gða molimo pobožno?

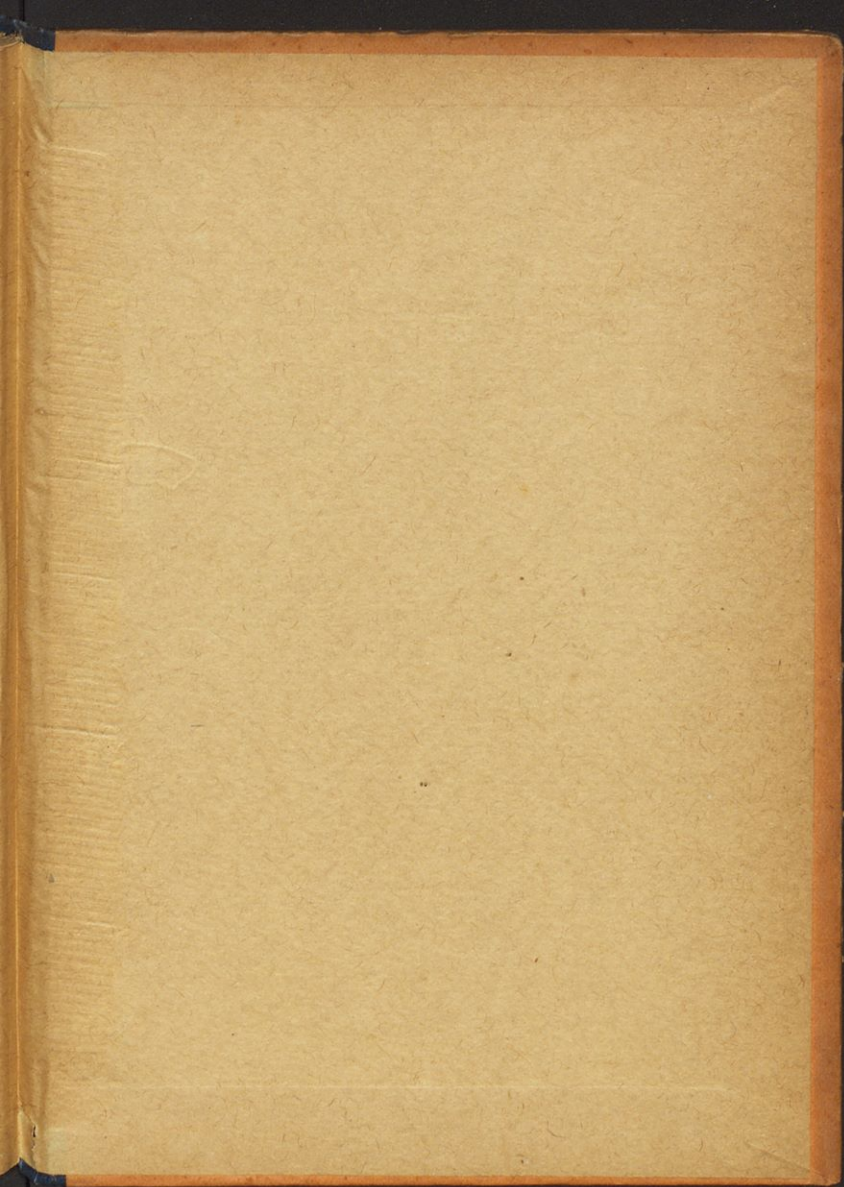
Teda molimo pobožno, csi szi vu molitvi nemiszlimo na drügo, kak na Bogá.

115. Stera je náj plemenitejsa molítev?

Náj plemenitejsa molítev je Ocsa nas.

Zgodba zvelicsanya	7—62
<i>I. Od stvorjenjá szvejta do narodjenjá Jezusa Krisztusa.</i>	
*1. Sztvorjenye szvejta	7
*2. Dobri i hüdi angelje	8
*3. Sztvorjenye prviva csloveka	10
*4. Prviva csloveka v paradizsomi. — Bozsa prepovid. — Greh prviva csloveka. — Bozsa kastiga. — Bóg obečsa Jezusa, Odküpítela	11
*5. Kain i Ábel. — Áldov Kaina i Ábela. — Prvo ľudomorstvo. — Bozsa kastiga	15
6. Hüdóba ľudih. — Noe i nyegova bárka. — Potop	18
7. Babilonszki türem i zmejsanye jezika	22
8. Lüdjé bolvane molijo. — Ábrahám. — Gori áldüvanye Izsáka	22
9. Bóg ponovi szvoje obečsanye od Odküpítela. — Ábrahámovoga odvejtka, izraelczov, nagájanye. — Bozse obečsanye sze szpuni	26
<i>II. Jezusa Krisztusa narodjenjá, zsitek, szmrt i gorisztanejnje.</i>	
*10. Mária. — Szin Bóg z-cslovekom posztáne	29
*11. Národjenjá Jezusa. — Pasztérje sze k-jaszlam maloga Jezusa zovéjo	32
*12. Mòdri szuncsenoga szhoda. — Mòdri sze domò povrnéji. — Neszmlenost Herodesa. — Szvéta familia sze nazáj povrné v-Nazaret	34
*13. Dvanájszet lejt sztar Jezus vu czérkvi	38
14. Jezus zacsne szvoje delo. — Jezusovi verczy i nepriátelje	40
15. Jezusa prva csüda na szvádbi v-Káni	44
16. Naimszkoga mladéncza gori obüdejnye	44
17. Jezus ftisa vihér	46
18. «Oesa nas» i glávna zapovid	46
19. Jezusova lübézen k-deczy	50
20. Jezusovi nepriátelje i szlednyi väzen. — Szlednya vecsérja i nasztávlénye Oltárszkoga szvesztva	52
21. Judásova odajnoszt i vlovlený Jezusa	54
22. Jezusa na szmrt oszódijo i mantrájo	56
23. Jezusa na krizs raszpnejo. — Jezus merjé	58
24. Jezusa v-grob polozsájo. — Gorisztanejnje Jezusa	60
25. V-nébo zasztoplejnje Jezusa	60
Molitvi: Prekrizsanye. — Oesa nasi. — Zdrava bojdi. — Jasz verjem. — Angel Goszpodnov. — Pobüdejnye na vero, väpanye i lüfav. — Rána molitev. — Vecsérásnya molitev. — Molitev k-angeli csuvári. — Molitev pred jejsztvinov. — Molitev po jejsztvini. — Molitev pozsalüvanya. — Krátke molitvi k-Goszpon Jezusi. — Molitev za roditele. — Pobüdejnye na dobro nakanejnje. — Szkrádnja hvaléka	64—68
Pridavek:	
A) <i>Od vere.</i> Od Boga i Nyegovi lasztivnoszt. — Od trej bozsánszki persón. — Od Bogá Oesé, kakti od stvoritela szvejta. (Szvejt. — Angelje. — Cslovek.) — Od Bogá Sziná, kakti od odküpítela szvejta. — Od Bogá szvétoga Dühá, kakti od poszvecsitela szvejta	69—75
B) <i>Od zapovid</i>	76—78
C) <i>Od szvesztv i od molitvi</i>	79

Már megjelent

MÁLA BIBLIA Z-KEJPAMI

za III—V. razréd norm. sòle

Czena 40 kr.

RÖVID VEZÉRKÖNYV

a

KIS KÉPES BIBLIA

I—II. osztályú részének módszeres tanításához.

Második kiadás.

Ára 20 kr.

Megrendelések

a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT**

ügynökségéhez

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

intézendők.